

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลินทร์ พินิจภูวดล. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก : สิทธิเด็กในประเทศไทย. ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กภาคใต้. มีนาคม 2538.
- กรมประชาสัมพันธ์. กฎหมายว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของประเทศสหราชอาณาจักรประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด 2539.
- กำธร สติรกุล. หนังสือและการพิมพ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.
- กรีซ สืบสนธิ์. การสื่อสารในองค์กร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- เกษม ศิริสัมพันธ์. ทฤษฎีสื่อสารมวลชน. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2513.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. คนเฝ้าสื่อ : วิกฤตภัยเรียกสื่อไทยให้ปฏิรูป. กรุงเทพมหานคร : บริษัทซัคเซสมีเดีย, 2542.
- ไกรฤกษ์ เกษมสันต์, หม่อมหลวง และ ประสาร กิรานนท์. คำบรรยายวิชากฎหมายอาญามาตรา 288-366 ณ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ภาค 51. เล่มที่ 9.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน. การพัฒนาเด็กและเยาวชนจากภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน ปี 2540. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2540.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน. และศูนย์สิทธิเด็กเอเชียเน็ท. สรุปรายงานผลการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก. ฉบับที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2540.
- คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิวัฒนาการสื่อมวลชนไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พุทธบูชาการพิมพ์, 2526.
- คณิต ณ นคร. กฎหมายอาญาภาคความผิด. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.
- คณิน บุญสุวรรณ. สิทธิเสรีภาพของคนไทย ศักดิ์ศรีความเป็นคน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชนจำกัด, 2542.
- จาตุรนต์ วรรณนวล. การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน : บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชน. ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กภาคใต้. มีนาคม 2538.

- จิตติ ดิงศภัทย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.
- จิตติ ดิงศภัทย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค ตอน 2 ตอน 2 และภาค 3. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : บริษัทกรุงสยามพริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2539.
- เดโช สนวนานนท์. แนวทางการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. กรุงเทพมหานคร : หจก. วีทีซี คอมมิวนิเคชั่น, 2541.
- ธานินทร์ กรชัยวิเชียร และวิชา มหาคุณ. การตีความกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ชวนการพิมพ์, 2523.
- นพนธิ สุริยยะ. สิทธิมนุษยชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2537.
- นักร้องปริญญาโทคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การเสนอข่าวอาชญากรรมทางเพศเกี่ยวกับสตรีและเด็กของสื่อมวลชน. ใน รายงานวิชากฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.
- บุญเพราะ แสงเทียน. คำบรรยายกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน LAW OF JUVENILE DELIQUENCY. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.).
- ปริญญา จิตรการนทีกิจ. ความผิดจามันประมาท ดูหมิ่นซึ่งหน้า. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2534.
- พิศิษฐ์ ชวลาธวัช. กฎหมายสื่อสารมวลชน. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2541..
- เพลินพิศ. สิทธิเด็กกับการเผยแพร่ข้อมูลเด็กและเยาวชน. ใน การสัมมนาเรื่องสิทธิเด็กกับการเผยแพร่ข้อมูลเด็กและเยาวชน, 21 กรกฎาคม 2538 ณ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพจิตร ปุญญพันธ์ุ. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ, 2538.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนวิชาชุดกฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน หน่วยที่ 8-15.
- มานิตย์ จุมปา. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2541.
- รจิตลักษณ์ แสงอุไร. ระบบสื่อสารมวลชนเปรียบเทียบ : เน้นหนักทางด้านหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- รววิทย์ ฤทธิพิศ. สื่อมวลชนกับความรับผิดชอบทางกฎหมาย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2538.

วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล. มาตรการการปฏิบัติต่อเด็ก ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตาม
อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก. ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กภาคใต้.
มีนาคม 2538.

วิชา มหาคุณ. บทบาทขององค์กรคุ้มครองสิทธิเด็ก. ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการอนุสัญญาว่าด้วย
สิทธิเด็กภาคใต้. มีนาคม 2538.

วิมลศิริ ชำนาญเวช. กฎหมายเกี่ยวกับเด็ก. ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
ภาคใต้. มีนาคม 2538.

สรรพสิทธิ์ คุ่มพ์ประพันธ์. สิทธิเด็กกับการเผยแพร่ข้อมูลเด็กและเยาวชน. ในการสัมมนาเรื่องสิทธิ
เด็กกับการเผยแพร่ข้อมูลเด็กและเยาวชน. 21 กรกฎาคม 2538 ณ คณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สัญชัย สัจจวานิช. สัมมนาในวิชากฎหมายอาญา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2534.

สุพิศ ปราณีตพลกรัง. ข้อสังเกตทางกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชน และ
ครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534. กรุงเทพมหานคร, 2532.

วิญญู เครื่องงาม. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร : ธีรานุสรณ์การพิมพ์, 2521.

หยุด แสงอุทัย. หลักรัฐธรรมนูญทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2538.

อำพล สุอำพันธ์. สิทธิเด็กกับการเผยแพร่ข้อมูลเด็กและเยาวชน. ในการสัมมนาเรื่องสิทธิเด็กกับการ
เผยแพร่ข้อมูลเด็กและเยาวชน. 21 กรกฎาคม 2538 ณ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

อุบลรัตน์ ศิริชูศักดิ์, เมตตา วิวัฒนานุกูล และ โสวรรณ คงสวัสดิ์. การเสนอภาพของเด็กในข่าว
หนังสือพิมพ์และโทรทัศน์. ในรายงานการวิจัยโดยการสนับสนุนจาก Asian Media
Information and Communication Centre, Ltd-AMIC และ UNICEF., 2543.

McQuail (1983:79), อ้างถึงใน วิโรจน์ ศรีหิรัญ. จิตสำนึกทางวารสารศาสตร์และการตัดสินใจเชิง
จริยธรรมของช่างภาพหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการหนังสือ
พิมพ์ ภาควิชาสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541. หน้า 33.

ภาษาอังกฤษ

Euromedia Research Group. The Media in Western Europe. London. : Redwood Books, 1997.

James R.P. Ogloff and Neil Vidmar. The impact of pretrial publicity on Jurors : a study to compare the relative effects of television and print media in a child sex abuse case. : Law and Human Behavior, 1994.

John C. Wright. Child Viewers, Television Violence, and the First Amendment. :Spring 1995.

Roy L. Moore. Mass Communication Law and Ethics (n.p.), 1994.

Wilbur Schramm. Mass Media and National Development. Stanford. California: Stanford University Press, 1964.

Available from : <http://www.canada.justice.gc.ca/en/newx/ns/1999/voaindex.html>

Available from : <http://www.supreme.state.az.us/isd/default.htm>

ภาคผนวก ก

ร่างนโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บท

ด้านสิทธิมนุษยชน

(บทที่ 4)

สำหรับการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน

โดย

คณะอนุกรรมการประชาพิจารณ์

สารบัญ

นโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทด้านสิทธิมนุษยชน

หน้า

บทที่ 4 แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนตามกลุ่มเป้าหมาย

4.1 สิทธิมนุษยชนของเด็ก	4.1-1 - 4.1-38
4.2 สิทธิมนุษยชนของสตรี	4.2-1 - 4.2-43
4.3 สิทธิมนุษยชนของผู้สูงอายุ	4.3-1 - 4.3-9
4.4 สิทธิมนุษยชนของคนพิการ	4.4-1 - 4.4-9
4.5 สิทธิมนุษยชนของผู้ป่วย	4.5-1 - 4.5-10
4.6 สิทธิมนุษยชนของผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/เอดส์	4.6-1 - 4.6-11
4.7 สิทธิมนุษยชนของชนกลุ่มน้อย	4.7-1 - 4.7-6
4.8 สิทธิมนุษยชนของคนต่างด้าว	4.8-1 - 4.8-4
4.9 สิทธิมนุษยชนของผู้หนีภัย	4.9-1 - 4.9-3
4.10 สิทธิมนุษยชนของคนไร้สัญชาติ	4.10-1 - 4.10-3
4.11 สิทธิมนุษยชนคนจน	4.11-1 - 4.11-5
4.12 สิทธิมนุษยชนของผู้ใช้แรงงาน	4.12-1 - 4.12-8
4.13 สิทธิมนุษยชนของเกษตรกร	4.13-1 - 4.13-5
4.14 สิทธิมนุษยชนของผู้บริโภค	4.14-1 - 4.14-3
4.15 สิทธิมนุษยชนของผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน	4.15-1 - 4.15-9
4.16 สิทธิมนุษยชนของผู้ต้องกัมบัง	4.16-1 - 4.16-9
4.17 สิทธิมนุษยชนของผู้พันโทษ	4.17-1 - 4.17-3
4.18 สิทธิมนุษยชนของผู้เสียหาย (เหยื่ออาชญากรรม)	4.18-1 - 4.18-3
4.19 สิทธิมนุษยชนของชุมชน	4.19-1 - 4.19-4
4.20 สิทธิมนุษยชนของผู้รับบริการสงเคราะห์จากรัฐ	4.20-1 - 4.20-6

4.1-1

สิทธิเด็ก

ความหมายของ “เด็ก”

“เด็ก” ในที่นี้หมายถึง หญิงและชาย ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี (ตามอนุสัญญาสิทธิเด็กและที่ใช้ในสากล)

1. เด็กทั่วไป

1. สิทธิเด็กในการได้รับการพัฒนาศักยภาพและความสามารถ

1.1 สภาพปัญหา : เด็กไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพและความสามารถให้เต็มที่และบริการการพัฒนาศักยภาพยังไม่มีทั่วถึงเด็กทุกคน

1.2 สาเหตุของปัญหา :

1.2.1 รัฐยังไม่สามารถปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน เนื่องจากวิธีการปรับปรุงที่แล้วๆ มา มุ่งเน้นไปในปัจจัยอื่นๆ มากกว่ากระบวนการการเรียนการสอน เช่น การเพิ่มปริมาณของผู้สอน การเพิ่มปริมาณของผู้สอน การจัดให้มีสื่อการสอนโดยไม่มีกรอบวิธีใช้สื่อ การปรับปรุงหลักสูตรโดยไม่มีกรอบวิธีใช้หลักสูตร การไม่เน้นวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ฯลฯ

1.2.2 เด็กที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้ทันผู้เรียนส่วนใหญ่ในชั้นเรียนหรือในกลุ่มหรือเด็กที่เรียนช้าไม่ได้รับบริการจากผู้สอนที่จะเยียวยาแก้ไข โดยที่ผู้สอนอาจไม่ตระหนักเยียวยาในปัญหา ไม่เข้าใจในปัญหา ไม่มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการแก้ไข หรือผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญเรื่องนี้

1.2.3 ขาดการกำหนดมาตรฐานคุณภาพที่เป็นสากล หรือเป็นที่ยอมรับ หรือเป็นที่เข้าใจตรงกัน และขาดการชี้แนะหรือวิธีการที่จะบรรลุถึงมาตรฐานคุณภาพดังกล่าว

1.2.4 บริการที่เอื้อต่อการพัฒนาความสามารถพิเศษ ความสามารถเฉพาะทางหรือพรสวรรค์ของเด็กมีไม่เพียงพอ โดยที่รัฐยังไม่มียุทธศาสตร์และความมุ่งมั่นที่ชัดเจนและไม่มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อเรื่องนี้ พร้อมทั้งยังไม่เห็นความสำคัญเชิงพอที่จะจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ

1.2.5 ยังมีเด็กจำนวนหนึ่งที่ตกหล่นจากระบบการศึกษาในระบบ เช่น เด็กเร่ร่อน แรงงานเด็ก เด็กที่อยู่ในกลุ่มภาวะยากลำบากและเด็กด้อยโอกาส (โปรเจกต์ II) ที่ระบบโรงเรียนปกติไม่สามารถตอบสนองได้ เนื่องด้วยยังขาดนวัตกรรมและขาดทางเลือกใหม่ๆ ให้แก่เด็กเหล่านี้ เพื่อที่จะสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้

4.1-2

1.2.6 เด็กที่ต้องออกจากสถานศึกษา ไม่ได้ได้รับความสนใจจริงจัง หรือมีการติดตามเด็กเหล่านี้อย่างเป็นทางการเพื่อให้ความช่วยเหลือ

1.2.7 สื่อมวลชน ซึ่งเป็นการศึกษาตามอรรถศาสตร์ไม่ได้มีบทบาทสำคัญในการเอื้อให้เด็กได้รับความรู้ ทักษะ และได้รับการพัฒนาศักยภาพและความสามารถต่างๆ เท่าที่ควร โดยที่สื่อมวลชนยังอาจคิดถึงผลประโยชน์อื่นๆ มากกว่าผลประโยชน์ที่จะมีต่อเด็ก

1.2.8 บริการการพัฒนาศักยภาพของเด็กวัยต่ำกว่าระดับประถมศึกษายังขาดคุณภาพและความทั่วถึง เนื่องจากความหลากหลายของผู้จัดบริการที่ไม่มีเป้าหมายร่วมกัน และขาดความตระหนักร่วมกันในการมีภารกิจร่วมกัน

1.3 ผลกระทบ :

เด็กคืออนาคตของชาติ ถ้าขาดคุณภาพและไม่สามารถพัฒนาศักยภาพและความสามารถได้อย่างเต็มที่แล้วชาติก็ไม่สามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าให้ทันโลก หรือก้าวหน้าอย่างเต็มที่ที่สุดได้

นอกจากนี้ เด็กที่ไม่ได้รับการพัฒนาอาจเป็นตัวถ่วงต่อสังคมมิให้ประเทศใช้ทรัพยากรไปในทางสร้างเสริมและสร้างสรรค์ได้ เพราะจะต้องนำมาใช้เยียวยาแก้ไขปัญหา

1.4 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ :

1.4.1 ให้ผู้จัดการศึกษาแก่เด็กทุกระดับและประเภทของการศึกษา รับผิดชอบในการให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการการเรียนการสอนที่เน้นคุณภาพและพัฒนาศักยภาพและความสามารถของเด็ก

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กระทรวงศึกษาธิการ (ทุกกรม) มหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน กรุงเทพมหานคร เทศบาล เมืองพัทยา กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ)

1.4.2 พัฒนาองค์ความรู้และทักษะแก้ไขเยียวยาแก่เด็กที่เรียนช้าในลักษณะต่างๆ และฝึกอบรมผู้สอนให้สามารถช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : เช่นเดียวกับ 1.4.1)

1.4.3 พัฒนานโยบาย แผนงาน และการปฏิบัติการที่พัฒนาผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ความสามารถเฉพาะทางหรือพรสวรรค์ สร้างองค์ความรู้และทักษะเกี่ยวกับเด็กกลุ่มนี้ เพื่อส่งเสริมผู้สอน จัดบริการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากร

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : เช่นเดียวกับ 1.4.1 รวมทั้งองค์การในรูปแบบต่างๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัย)

4.1-3

1.4.4 กำหนดมาตรฐานคุณภาพขั้นต่ำพร้อมทั้งเป้าหมายในอุดมคติในการพัฒนาคุณภาพของบริการในการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของเด็ก

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : เช่นเดียวกับ 1.4.1)

1.4.5 รัฐร่วมจัดและสนับสนุนทรัพยากรภาคเอกชนให้จัดบริการดูแลและบริการพัฒนาศักยภาพของเด็กที่อยู่ในภาวะยากลำบาก และเด็กด้อยโอกาสกลุ่มต่างๆ เพิ่มทางเลือกและนวัตกรรมในการจัดการศึกษา โดยรัฐมีหน้าที่ต้องตามและประเมินผล

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : 1.4.1 รวมทั้งภาคเอกชน)

1.4.6 จัดให้มีกลไกและวิธีการติดตามเด็กที่ออกกลางคันจากสถานศึกษา และจัดการช่วยเหลือเป็นรายบุคคล

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : 1.4.1 รวมทั้งภาคเอกชน)

1.4.7 จัดอัตราส่วนของเวลาหรือพื้นที่ของหน้ากระดานหรือพื้นที่ใน space (?) ของสื่อทั้งหมดให้เป็นรายการของเด็ก

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : 1.4.1 รวมทั้งสำนักนายกรัฐมนตรี องค์การของสื่อมวลชนทุกแขนง)

1.4.8 จัดบริการพัฒนาศักยภาพเด็กวัยต่ำกว่าระดับประถมศึกษาที่มีคุณภาพตามข้อกำหนด โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ รวมทั้งจัดให้มีแผนงานที่ชัดเจนร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคเอกชน และชุมชนที่เกี่ยวข้อง

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : 1.4.1 รวมทั้งภาคเอกชน องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต). และคณะอื่นๆ ที่ทำหน้าที่ หรือมีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่น)

2. สิทธิเด็กในการได้รับการเลี้ยงดู ดูแลและพัฒนาสุขภาพกายและสุขภาพจิต

2.1 สภาพปัญหา

2.1.1 ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการตายของทารกแรกเกิดและการให้ภูมิคุ้มกันโรคที่ยังไม่ครบถ้วนและทั่วถึงรวมทั้ง ด้านโภชนาการของเด็กที่ไม่เหมาะสมกับวัยและการไม่ได้กินนมแม่

2.1.2 เด็กส่วนใหญ่ไม่ได้รับการดูแลและพัฒนาด้านสุขภาพจิต

2.2 สาเหตุของปัญหา

2.2.1 บิดามารดาและผู้ปกครองมีความรู้ไม่เพียงพอเกี่ยวกับการมีบุตร การดูแลบุตรในครรภ์ การเลี้ยงดูบุตรให้เหมาะสมตามวัยทั้งทางกายและทางใจ

4.1-4

2.2.2 บริการด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตยังไม่ถึงทุกครอบครัว เพราะขาดการปฏิบัติการที่ต่อเนื่อง ขาดความเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ขาดการขานรับจากชุมชนและองค์กรชุมชน และขาดวิธีติดตามกรณี อย่างเป็นระบบเพื่อให้ความช่วยเหลือและการแนะนำ

2.2.3 ประชาชนโดยทั่วไปยังให้ความสนใจน้อยและให้ความสำคัญน้อย ด้านการพัฒนาสุขภาพจิตและการมีสุขภาพจิตดีของเด็ก

2.3 ผลกระทบ

2.3.1 คุณภาพทางกายของเด็กจะด้อยหรือขาดความสมบูรณ์ ทำให้เกิดการเจ็บป่วยและการตาย โดยทั้งๆ ที่เป็นเรื่องไถ่ถอนได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดการเสียชีวิตกรรมมนุษย์ แทนที่ทรัพยากรมนุษย์นั้น จะมีพลังมารับใช้ประเทศชาติ

2.3.2 การมีสุขภาพจิตเสื่อมโทรมทำให้ขาดการมีความสุขและสันติสุขในครอบครัว ในชุมชน และในสังคม อาจทำให้มีเรื่องความขัดแย้งและความรุนแรงได้

2.4 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.4.1 ให้ความรู้และบริการแก่บิดามารดาเพื่อให้ทารกอยู่รอดให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร เทศบาลเมืองพัทยา องค์การชุมชน มหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน สถานศึกษาระดับและประเภทอื่นๆ หน่วยงานเอกชน)

2.4.2 ให้ความรู้และรณรงค์ชักชวนบิดามารดา ผู้ปกครอง พร้อมจัดบริการที่เกี่ยวข้องกับการให้ภูมิคุ้มกันโรคและที่เกี่ยวกับโภชนาการ พร้อมทั้งการให้ลูกได้กินนมแม่

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : เช่นเดียวกับ 2.4.1)

2.4.3 ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพจิต และการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว และระหว่างบุคคล โดยเฉพาะระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ รวมทั้งการจัดให้มีบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพกายและจิต ทั้งสำหรับเด็กและสำหรับครอบครัว

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : เช่นเดียวกับ 2.4.1 รวมทั้งกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี)

3. สิทธิเด็กในการนันทนาการ

3.1 สภาพปัญหา

3.1.1 เด็กส่วนใหญ่ได้รับการจำกัดในการมีนันทนาการตามความสนใจและความถนัด

3.2 สาเหตุของปัญหา

3.2.1 มีความเข้าใจผิดว่ากิจกรรมนันทนาการเป็นเรื่องไม่จำเป็นสำหรับชีวิต หรือเป็นกิจกรรมที่ไม่เป็นประโยชน์และเป็นการสูญเปล่า ทั้งๆ ที่กิจกรรมนันทนาการและการเล่นที่ถูกต้องเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาเด็กทุกด้าน คือ กาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคม ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

3.2.2 มุ่งองค์ความรู้ไม่เพียงพอเกี่ยวกับสาระของนันทนาการ และการจัดนันทนาการให้แก่เด็ก

3.2.3 ส่วนใหญ่ภาครัฐจะถือไม่เป็นที่ระบือในการจัดนันทนาการให้แก่เด็ก โดยคิดว่าเป็นกิจกรรมพิเศษที่บิดามารดาผู้ปกครอง ควรจัดหาให้แก่เด็กเอง หรือให้เด็กแสวงหาเองตามยถากรรม

3.3 ผลกระทบ

3.3.1 เด็กขาดพัฒนาการรอบด้านอันเป็นผลจากการมีนันทนาการที่ดี ขาดความเข้าใจเรื่องสุนทรียภาพ ศิลป วัฒนธรรม ศาสนา การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การฝึกกล้ามเนื้อและทักษะเฉพาะต่างๆ รวมทั้งการฝึกให้เป็นคนสร้างสรรค์และเป็นคนมีความริเริ่ม

3.3.2 เด็กไม่รู้จักการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์

3.3.3 เด็กมีโอกาสดกเป็นเหยื่อของผู้แสวงหาผลประโยชน์จากเด็กอันได้แก่การใช้เวลาไปในทางเสียหายหรืออบายมุขต่างๆ

3.3.4 เด็กเสียโอกาสในการที่จะมีงานอดิเรกและพัฒนางานนันทนาการเป็นอาชีพได้อีกทางหนึ่ง

3.4 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.4.1 จัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็กในรูปแบบที่หลากหลาย และทั่วถึงทุกพื้นที่ (เช่น พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ การกีฬาและการออกกำลังกาย ศิลป ดนตรี วัฒนธรรม วรรณคดี การอ่าน การเดินป่า การจัดค่ายพักแรม ฯลฯ)

4.1-6

(กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษาอื่นๆ กระทรวงศึกษาธิการ การกีฬาแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคธุรกิจเอกชน ภาคเอกชน สมาคมต่างๆ องค์กรเด็กและองค์กรเยาวชน เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การชุมชน สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย สื่อมวลชน)

4. สิทธิเด็กในการมีส่วนร่วมและในการแสดงความคิดเห็น

4.1 สภาพปัญหา

4.1.1 เด็กถูกจำกัดในการมีส่วนร่วมและในการแสดงความคิดเห็น

4.2 สาเหตุของปัญหา

4.2.1 ในสังคมส่วนใหญ่ เด็กยังถูกมองว่าเป็นผู้ขาดประสบการณ์ ความคิดยังเด็ก ไป มีบิดามารดาเป็น “เจ้าของ” ไม่สามารถคิดเองได้ หรือไม่สามารคิดได้ ยังตัดสินใจไม่เป็น ไม่มีความคิดเชิงหาผลและไว้วางใจไม่ได้ ซึ่งเป็นความเข้าใจผิด ในเชิงหลักวิชาและความเป็นจริง เพราะการเรียนรู้ที่จะคิดได้นั้น ต้องค่อยๆ ฝึกการคิดไปตามลำดับและต่อเนื่อง และเด็กมีวุฒิภาวะในระดับของตนที่จะตัดสินใจได้ในระดับของตนเช่นเดียวกัน

4.2.2 ผู้ใหญ่บางคนไม่เปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นเลย ซึ่งหมายรวมทั้ง บิดามารดาผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ด้วยเห็นว่า ผู้ใหญ่มี “อำนาจ” ในการแสดงความคิดเห็นแต่ฝ่ายเดียว ส่วนเด็กเป็นผู้รับฟัง ผู้เชื่อฟังและผู้ปฏิบัติตาม นอกจากนั้น ยังเชื่อว่าวิธีแก้ปัญหาวิธีเดียว คือวิธีที่ผู้ใหญ่บอกเท่านั้น ไม่มีทางเลือกอื่น

4.2.3 ผู้ใหญ่บางคนเชื่อว่าการเปิดโอกาสให้เด็กในการมีส่วนร่วมและในการแสดงความคิดเห็น เป็นการ “เสียเวลา” เพราะนั้น “ผล” เร็วมากกว่า “กระบวนการ” การเรียนรู้และการฟังตนเอง

4.3 ผลกระทบ

4.3.1 การไม่เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น จะทำให้เด็กคุ้นเคยต่อวิธีการที่ไม่ต้องคิด เพียงรับฟัง และเชื่อฟัง ทำให้ไม่สามารถคิดด้วยตนเองได้ ฟังตนเองได้หาข้อมูลด้วยตนเองได้ หรือกว่าจะทำอย่างนั้นได้ก็จะต้องใช้เวลายาวนานจนไปถึงเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งทำให้สูญเสียพลังสร้างสรรค์และริเริ่มไปเป็นจำนวนมาก

4.1-7

4.3.2 ทำให้การเรียนรู้เป็นความรู้ทางเดียวที่ไม่อยู่ในลักษณะปฏิสัมพันธ์ ซึ่งลักษณะอย่างหลังนี้จะทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อเด็กมากขึ้น และความเข้าใจสภาพหรือปัญหา ตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหานั้นคงทนและยืนยาว เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ลำดับต่อไป

4.3.3 ไม่สามารถใช้พลังความคิด การคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ที่เป็นนวัตกรรมจากเด็กได้

4.3.4 อาจทำให้เด็กเกิดเจตคติทางลบและค่านิยมไม่ถูกต้อง ถ้าไม่ไห้เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ และอาจไม่ได้รับความร่วมมือจากเด็กในระยะยาว

4.4 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

4.4.1 ให้โอกาสเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวและแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับครอบครัว เฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวกับตัวเด็กเอง นอกจากนี้ครอบครัวพึงได้รับความรู้และการฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องนี้

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : 1.4.1, 2.4.1, 3.4.1)

4.4.2 ให้โอกาสเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา และแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะต้องเรียนรู้ ครูและผู้บริหารต้องเข้าใจปรัชญาและทักษะวิธีการจัดการเกี่ยวกับเรื่องนี้

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : 4.4.1)

4.4.3 ให้โอกาสเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และแสดงความคิดเห็นในเรื่องของชุมชน

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : 4.4.1)

4.4.4 เด็กทุกคนควรมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม ศาสนา และวัฒนธรรมที่อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับวัย และสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ดังกล่าว

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : 4.4.1)

II. เด็กที่มีสิทธิได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ

1. เด็กที่ถูกทำร้าย

1.1 สภาพปัญหา

ปัญหาการกระทำทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็กเป็นปัญหาที่มีมานานในสังคมไทยและมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นตามสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมจากสังคมชนบทในลักษณะครอบครัว

4.1-8

ใหญ่เป็นสังคมเมืองที่มีลักษณะของครอบครัวเดี่ยว และการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรเป็นสังคมอุตสาหกรรม

1.2 สาเหตุของปัญหา

1.2.1 กระบวนการคุ้มครองเด็กได้รับความสนใจน้อย การดำเนินการเป็นไปในเชิงรับเพื่อแก้ปัญหาเมื่อปัญหาเกิดแล้วจึงเข้าแทรกแซงมากกว่าการแก้ปัญหาเชิงรุกเพื่อการป้องกัน ไม่มีการเฝ้าระวังเพื่อติดตามดูแลเด็กอย่างเป็นระบบที่ให้อำนาจและกำหนดหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์กรเอกชนเข้าแทรกแซงเพื่อคุ้มครองเด็กก่อนที่จะเกิดความเสียหายร้ายแรง

1.2.2 อำนาจปกครองเด็กตามกฎหมายปัจจุบันให้ความสำคัญและอำนาจเด็ดขาดแก่บิดามารดา ในกรณีมีหลักฐานหรือมีข้อบ่งชี้ว่าเด็กถูกทำร้ายและมีแนวโน้มที่อาจเป็นอันตรายในอนาคต เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจเข้าแทรกแซงแยกเด็กออกมาคุ้มครองตรวจสอบเป็นการชั่วคราวหรือเพิกถอนอำนาจการปกครองชั่วคราวเพื่อให้เด็กได้รับความคุ้มครองโดยเร่งด่วนและดำเนินการแก้ไขปัญหของบิดามารดาผู้ปกครองเสียก่อน - คงทำได้แต่เพิกถอนอำนาจปกครองเป็นการถาวรได้กรณีเดียวและต้องใช้เวลาในการดำเนินการนาน โดยไม่เกิดทางเลือกที่อาจเหมาะสมกับเด็กมากกว่า

1.2.3 กระบวนการสืบสวนสอบสวนกรณีเด็กที่ตกเป็นเหยื่อจากการกระทำความผิดทำเพื่อใช้ยืนยันการกระทำความผิดและลงโทษผู้กระทำความผิดเท่านั้น ไม่ได้ทำการสอบสวนในประเด็นความเสียหายทางจิตใจของเด็กเพื่อประกอบการพิจารณาคดี และใช้เป็นข้อมูลในการให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูเด็กให้กลับสู่สภาพปกติทั้งโดยกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือฟื้นฟู

1.2.4 ไม่มีการสร้างฐานข้อมูลที่เป็นระบบเพื่อเก็บและประสานข้อมูลเด็กที่เข้ามาในระบบกระบวนการยุติธรรมได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง โดยมีศูนย์กลางรวบรวมและแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้อย่างได้ผลและต่อเนื่องในการช่วยเหลือเด็ก

1.2.5 เด็กที่ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็กหรือกระบวนการค้าประเวณีเด็ก กระบวนการยุติธรรมขาดความอ่อนไหวในการใช้ดุลพินิจพิจารณาคำเนิการกับเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการกระทำผิดในฐานะเป็นผู้เสียหาย แต่กลับดำเนินการกับผู้เสียหายในฐานะผู้กระทำผิดด้วย เช่นการดำเนินการในฐานะเป็นโสเภณี หรือในความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง แม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติมาตรการปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 มาตรา 11 กำหนดไว้ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ดุลพินิจช่วยเหลือผู้ตกเป็นผู้เสียหาย

4.1-9

ตรเป็น
ไปในเชิงรับ
เองกัน ไม่มี
น้ำที่ของรัฐ
ขาดแก่บิดา
ยในอนาค
าวหรือเพิก
นการแก้ไข
วรได้กรณี
กกว่า
เความผิด
ยสวนใน
ในการให้
ที่เกี่ยวข้อง
เข้ามาใน
ละหน่วย
ประเวณี
ที่ตกเป็น
ระทำผิด
ง แม้ว่า
เดไว้ให้

1.2.6 กรณีที่ผู้กระทำผิดต่อเด็กเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับเด็กหรือครอบครัวเด็ก เช่น พ่อแม่ พ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง หรือญาติใกล้ชิด เด็กได้รับความกดดันจากความขัดแย้งรุนแรงทั้งทางกายและจิตใจจากความสัมพันธ์ในครอบครัว แม้ในกรณีที่ผู้กระทำผิดได้รับโทษถึงที่สุดแล้ว หลังพ้นโทษผู้กระทำผิดต้องกลับมาเผชิญหน้าและต้องอยู่ร่วมกันกับผู้เสียหายอีก กระบวนการไป ได้กำหนดกลไกทางเลือกอื่นในการแก้ปัญหานอกจากการดำเนินคดีและไม่มีระบบการติดตามช่วยเหลือเด็กในระยะยาว ไม่มีระบบช่วยเหลือโดยนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์

1.2.7 การทำเนิคดีอาญาในกรณีที่เด็กเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิด โดยเฉพาะจากการกระทำความผิดทางเพศและการกระทำรุนแรง เด็กได้รับบาดเจ็บและมีอาการทางจิต ต้องการความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ในการปรับสภาพจิตใจของเด็ก ผู้เสียหาย รวมทั้งความช่วยเหลือดูแลในระหว่างการดำเนินคดี

1.2.8 ผู้เสียหายที่เป็นเด็กต้องให้การซ้ำกันหลายครั้งโดยไม่จำเป็น และต้องเผชิญหน้ากับผู้กระทำผิดในการชี้ตัวและในการเบิกความในศาล

1.2.9 กระบวนการดำเนินคดีอาญาที่ล่าช้า โดยเฉพาะในคดีที่เด็กเป็นผู้เสียหายทำให้เกิดปัญหามากมายเนื่องจากเด็กมีความจำระยะสั้น และเด็กเป็นผู้ที่อ่อนแออยู่ในฐานะที่จะถูกข่มขู่ได้ง่าย กระบวนการยุติธรรมไม่มีระบบการคุ้มครองพยานในคดีอาญาที่ถูกข่มขู่ ผู้กระทำความผิดมักใช้การถ่วงเวลาในการดำเนินคดีเพื่อให้เด็กมีปัญหาในการเป็นพยาน

1.2.10 ตามหลักการของกฎหมายละเมิดเด็กที่ถูกกระทำผิดได้รับความเสียหายสามารถฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายได้ แต่ในความเป็นจริงเด็กไม่สามารถฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายได้เพราะกระบวนการฟ้องร้องที่ยุ่งยากและต้องเสียค่าใช้จ่าย

1.2.11 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์กำหนดเรื่องการเลิกรับบุตรบุญธรรมในลักษณะเลือกปฏิบัติและไม่เป็นธรรม การเลิกรับบุตรบุญธรรมในกรณีที่เด็กที่เป็นบุตรบุญธรรมเป็นเด็กที่ถูกทอดทิ้ง ผู้รับบุตรบุญธรรมสามารถยื่นคำร้องต่อศาลขอเลิกรับบุตรบุญธรรมเพียงฝ่ายเดียวโดยไม่ได้กำหนดเหตุที่จะให้เลิกได้ ต่างจากการรับบุญธรรมในกรณีอื่น การเลิกรับบุตรบุญธรรมต้องได้รับความยินยอมจากบุตรบุญธรรมหรือบิดามารดาของบุตรบุญธรรมนั้น หรือต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาล โดยต้องมีเหตุที่กำหนดไว้ในกฎหมายเท่านั้น

1.2.12 ในกรณีที่เด็กได้รับอันตรายจากการกระทำความผิดโดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในสภาวะแวดล้อมไม่เหมาะสม เด็กมีโอกาสดต่อการถูกกระทำซ้ำอีก ไม่ว่าจะจากสภาพครอบครัว สภาวะแวดล้อมหรือชุมชนที่ไม่มีความปลอดภัย และเด็กไม่รู้จักประเมินอันตราย

1.2.13 นอกจากเด็กผู้เสียหายได้รับความบอบช้ำจากการกระทำผิดแล้ว เด็กยังได้รับอันตรายจากการเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ไม่รับผิดชอบในลักษณะที่ทำให้สาธารณชนรู้ตัวผู้เสียหายซึ่งทำให้เกิดความเสียหายต่อเด็กในระยะยาว

4.1-10

ใหญ่เป็นสังคมวัย เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ดูแลเด็กหรือรับผิดชอบในการดำเนินคดีที่เด็กเป็น
 สังคมอุตสาหกรรม ได้คำนึงถึงความเสี่ยงของเด็กรวมและให้ความร่วมมือกับสื่อมวลชนหรือไม่ห้ามปราม
 .ชนในการเข้าถึงตัวเด็กหรือข้อมูลเกี่ยวกับเด็กทำให้ข้อมูลหรือภาพถ่ายของเด็กไปปรากฏต่อ
 .สาธารณชนผ่านสื่อมวลชน และเป็นผลเสียหายต่อเนื้อเรื่องระยะยาว เป็นการซ้ำเติมเด็กให้ได้รับความ
 กระทบกระเทือนจากการเผยแพร่ข่าวโดยไม่ได้คำนึงถึงสภาพจิตใจเด็กและผลประโยชน์ของเด็ก

1.3 ผลกระทบ

1.3.1 ทำให้ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่จะรับผิดชอบและระบบในการสอดส่องดูแลเด็กที่มีสิ่งบอกร
 แทกว่าเด็กจะได้รับอันตรายร้ายแรงจากการถูกทำร้าย เป็นผลให้เด็กได้รับอันตรายซึ่งบางครั้งไม่
 สามารถเยียวยาได้หรือทำได้ยาก เด็กเหล่านี้จะได้รับความกระทบทางจิตใจอย่างรุนแรงและทำให้
 กลายเป็นเด็กที่มีปัญหาต่อเนื่องซึ่งการแก้ไขในภายหลังเป็นเรื่องยากและเป็นภาระแก่สังคมมากกว่า
 การลงทุนด้านการป้องกันอย่างมากมาย

1.3.2 กฎหมายและระบบปัจจุบันไม่เปิดทางเลือกให้เจ้าหน้าที่เพิกถอนอำนาจปกครอง
 ชั่วคราวโดยใช้อำนาจฝ่ายบริหารภายใต้การตรวจสอบของศาลหรือโดยอำนาจศาลโดยตรง
 ทำให้ไม่สามารถช่วยเด็กได้ทันเวลาที่ ทำให้เด็กได้รับอันตรายและในบางกรณีไม่เหมาะสมกับ
 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งวิธีการเพิกถอนอำนาจปกครองชั่วคราวมีความเหมาะสมมาว่า เจ้าหน้าที่มี
 ความลังเลใจในการใช้มาตรการเพิกถอนอำนาจปกครองถาวรซึ่งมีผลกระทบสูงและไม่เหมาะสม
 ในหลายกรณี

1.3.3 การลงโทษผู้กระทำความผิดอาจไม่เหมาะสมกับการกระทำเพราะไม่ได้ข้อมูลด้าน
 ความเสียหายทางจิตใจและผลกระทบทางใจต่อเด็กในอนาคตระยะยาว และไม่มีข้อมูลที่สามารถนำไป
 ไปใช้ในการบำบัดฟื้นฟูเด็กผู้เสียหาย

1.3.4 การแก้ไขปัญหาคือเด็กเป็นการกระทำโดยขาดข้อมูลหรือแต่ละหน่วยต้องจัดทำ
 ข้อมูลที่ซ้ำซ้อนและอาจไม่สอดคล้องต้องกัน ทำให้การแก้ปัญหาเด็กไม่ได้ผล

1.3.5 การดำเนินคดีกับผู้เสียหายในความผิดที่ไม่สำคัญ ทำให้ผู้เสียหายหวาดกลัว ไม่เข้า
 ขอความช่วยเหลือและร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้ไม่สามารถปราบปรามตัวการที่แท้จริงใน
 การกระทำความผิด ผู้กระทำความผิดได้ใจและกระทำความผิดได้อย่างต่อเนื่อง เด็กถูกกดดันให้
 ตกอยู่ใต้การควบคุมของผู้กระทำความผิด

ครี
 บุค
 ร้า

ช
 ที่
 เด
 ก

ก
 ๒

ร
 ๖

เป็น
 ปราม
 ฎต่อ
 ับความ
 งเด็ก
 ึ่งบอก
 ั้งไม่
 ่าให้
 อกว่า
 ครอง
 ตรง
 มกับ
 ้าที่มี
 ะสม
 ้าน
 ธนำ
 ลทำ
 ่เข้า
 งใน
 ่ให้

1.3.6 เด็กได้รับความกดดันมากในการร่วมมือกับรัฐเพื่อดำเนินคดีกับบุคคลในครอบครัวโดยรัฐไม่ได้ให้ความช่วยเหลือเท่าที่ควร เด็กถูกมองว่าเป็นผู้ก่อเหตุเดือดร้อน เป็นศัตรูกับบุคคลในครอบครัวและยังต้องเผชิญหน้ากับผู้กระทำผิดและบุคคลในครอบครัวคนอื่น ๆ โดยไม่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ

1.3.7 การไม่มีระบบการให้ความช่วยเหลือเด็กในคดีที่การกระทำมีผลกระทบทางจิตใจของเด็กอย่างรุนแรง เด็กไม่ได้รับความช่วยเหลือ บางกรณีเด็กอยู่ในภาวะไม่สามารถให้การได้ ทำให้ไม่ได้รับข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมการดำเนินคดีมีส่วนซ้ำเติมทำร้ายเด็กมากขึ้นเป็นการทำร้ายเด็กซ้ำ ทำให้เด็กไม่ขอความช่วยเหลือจากรัฐ ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด

1.3.8 ทำให้ผู้เสียหายได้รับความเจ็บปวดจากการเผชิญหน้ากับผู้กระทำผิดและอยู่ในฐานะลำบาก เด็กเกิดความกลัวและไม่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม กระบวนการยุติธรรมไม่มีระบบการคุ้มครองพยานอย่างเป็นทางการ

1.3.9 การถ่วงเวลาของผู้ต้องหามีส่วนทำให้คดีล่าช้าและเด็กไม่สามารถจำรายละเอียดในการกระทำผิด ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่รอดพ้นจากการถูกลงโทษโดยใช้วิธีการถ่วงเวลาทำให้เด็กไม่มาเบิกความหรือตัดสินใจบนทำให้เด็กไม่มาศาลหรือกลับคำเบิกความ

1.3.10 เด็กไม่ได้รับค่าเสียหายที่ควรจะได้จากผู้กระทำผิดเพื่อนำไปใช้บำบัดรักษาและเยียวยาความเสียหายที่ได้รับ ผู้กระทำผิดไม่ต้องชดใช้ค่าเสียหายจากการกระทำของตน

1.3.11 การกำหนดให้ผู้รับปรับบุตรบุญธรรมยื่นคำร้องฝ่ายเดียวต่อศาลเพื่อเลิกปรับบุตรบุญธรรมได้นั้น ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อเด็กที่ถูกทอดทิ้งและทำให้เด็กเสียโอกาสในการปรับบุตรบุญธรรมของผู้อื่นตามอายุที่เพิ่มขึ้น ผู้รับบุตรบุญธรรมขาดความยังคิดในการรับบุตรบุญธรรมและไม่รับผิดชอบต่อการกระทำของตน

1.3.12 เด็กอาจถูกกระทำซ้ำอีกโดยไม่มี การติดตามไปดูแลช่วยเหลือหรือให้ความรู้กับเด็กและชุมชนที่เด็กอยู่ในการป้องกันการกระทำผิดต่อเด็ก ปัจจัยเสี่ยงที่ยังคงมีอยู่ ทำให้เด็กถูกทำร้ายซ้ำอีก

1.3.13 เด็กตกเป็นเป้าความสนใจของสาธารณะและได้รับความกดดันจากความอับอาย อันเป็นการทำร้ายเด็กอย่างรุนแรง

1.3.14 เด็กมีความรู้สึกว่ารัฐทำให้เด็กได้รับความอับอายและไม่คุ้มครองเด็กจากความเจ็บปวด ทำให้เด็กไม่ไว้วางใจและไม่ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือรู้สึกว่าการเป็นข่าวในสื่อมวลชนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินคดีอาญา และไม่ควรเข้าแจ้งความ

1.4 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1.4.1 ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเป็นการเฉพาะเพื่อเข้าไปดูแลแทรกแซงและช่วยเหลือเด็กในกรณีที่มีสิ่งบอกร่องเหตุว่า เด็กอาจถูกทำร้ายโดยการให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการเข้าไปช่วยเหลือนำเด็กมาคุ้มครองและสังเกตการณ์เพื่อให้แน่ใจว่าเด็กจะปลอดภัยหากให้กลับไปอยู่กับผู้ปกครอง และหากมีปัญหาทางด้านผู้ปกครองต้องจัดการแก้ไขปัญหาของผู้ปกครองด้วยวิธีการให้บริการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาแก่ผู้ปกครองเด็ก

แก้กฎหมายให้เจ้าหน้าที่มีสิทธิเข้าไปดูแลและแทรกแซงเช่นกฎหมายสวัสดิภาพเด็ก

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ องค์กรเอกชน)

1.4.2 แก้กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่ว่าด้วยอำนาจปกครองให้สามารถเพิกถอนอำนาจการปกครองเป็นการชั่วคราวได้ หรือระบุในกฎหมายว่าด้วยสวัสดิภาพเด็กให้ใช้วิธีการชั่วคราวได้

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ องค์กรเอกชน)

1.4.3 แก้กฎหมายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและระเบียบปฏิบัติให้ต้องมีการประเมินผลความเสียหายทางด้านจิตใจ โดยแพทย์หรือนักจิตวิทยาผู้เชี่ยวชาญ และใช้ในการพิจารณาคดี ตลอดจนใช้ในการบำบัดฟื้นฟูผู้เสียหายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงยุติธรรม ศาลยุติธรรม องค์กรเอกชน)

1.4.4 กำหนดในกฎหมายสวัสดิภาพเด็กให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการกำหนดข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาคเด็ก และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือเก็บข้อมูลตามที่ได้กำหนดไว้โดยทุกหน่วยงานสามารถเรียกใช้ข้อมูลจากหน่วยงานกลางเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับและเป็นประโยชน์ต่อเด็ก

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด ศาลยุติธรรม หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และองค์กรเอกชน)

4.1-13

1.4.5 กำหนดระเบียบและวิธีปฏิบัติในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ตกเป็นผู้เสียหายให้ชัดเจนและจริงจังอย่างเป็นระบบ ให้มีการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือเพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งการส่งตัวกลับประเทศต้นทางอย่างปลอดภัย

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงยุติธรรม ศาลยุติธรรม กระทรวงการต่างประเทศ และองค์กรเอกชน)

1.4.6 การแก้ปัญหาจำต้องหาทางเลือกอย่างอื่นควบคู่ไปด้วยเช่นการบังคับให้ผู้กระทำผิดต้องรับการบำบัดรักษาหากเป็นความผิดปกติทางจิต มีระบบการสนับสนุนให้เด็กได้รับความช่วยเหลือจากความกดดันและความขัดแย้ง รวมทั้งการให้ความสงเคราะห์ในกรณีจำเป็น

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงสาธารณสุข และองค์กรเอกชน)

1.4.7 คดีบางประเภทรัฐต้องจัดให้เด็กได้รับความช่วยเหลือในการดูแลสุขภาพความบาดเจ็บทางใจจากการถูกกระทำโดยจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือเด็กให้สามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมได้เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและแท้จริง และรัฐต้องจัดบุคคลดังกล่าวช่วยเหลือเด็กตลอดการดำเนินคดี

แก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดให้นักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์เข้าช่วยเหลือผู้เสียหายที่เป็นเด็กในการดำเนินคดี

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงยุติธรรม ศาลยุติธรรม)

1.4.8 แก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อให้มีนำเอากระบวนการใช้วิธีทัศนมาใช้บันทึกคำให้การชั้นสอบสวน และใช้ระบบโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อทำการสืบพยานในศาลโดยไม่ให้เด็กเผชิญหน้ากับผู้กระทำผิด การชี้ตัวต้องไม่ให้ผู้ต้องหาเห็นผู้เสียหาย

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด)

1.4.9 ต้องเร่งรัดการดำเนินคดีในกรณีที่เด็กเป็นผู้เสียหายในคดีบางประเภทโดยเฉพาะที่ผู้ต้องหาเป็นผู้มีอิทธิพล เช่นในกรณีที่เด็กถูกนำมาค้าประเวณีหรือในกรณีการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งอาจนำวิธีการสืบพยานไว้ก่อนมาใช้ในการสืบพยานเด็กผู้เสียหายเพื่อเป็นการป้องกัน และต้องจัดให้มีระบบการคุ้มครองพยานตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

4.1-14

แก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้เร่งรัดคดีที่เด็กเป็นผู้เสียหาย หรือให้มีการสืบพยานเด็กไว้ก่อนเพื่อให้เด็กได้เบิกความและให้ข้อเท็จจริงต่อศาลไว้ในระยะเวลาที่เด็กยังจำเหตุการณ์ได้ดี บัญญัติกฎหมายในเรื่องการคุ้มครองพยานตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งกระบวนการ)

1.4.10 แก้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อให้ศาลที่พิจารณาคดีอาญาส่งจ่ายค่าเสียหายให้ผู้เสียหายไปพร้อมกับพิพากษาคดีอาญาหรือให้มีการพิสูจน์ค่าเสียหายต่อเนื่องไปในคดีอาญานั้นเองในกรณีที่เด็กเป็นผู้เสียหาย

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งกระบวนการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม)

1.4.11 แก้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ยกเลิกการร้องขอเลิกรับบุตรบุญธรรมฝ่ายเดียวในกรณีที่เด็กนั้นเป็นเด็กที่ถูกทอดทิ้งให้การปฏิบัติเป็นธรรมและเท่าเทียมกันไม่เลือกปฏิบัติและไม่เป็นผลร้ายต่อเด็ก

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม)

1.4.12 ภาครัฐและเอกชนต้องร่วมกันป้องกันไม่ให้เด็กถูกกระทำซ้ำอีก โดยการดูแลสภาพแวดล้อมของเด็กให้แน่ใจว่าเด็กปลอดภัยหากอยู่ที่นั่น หากไม่เป็นการปลอดภัยต้องและไม่สามารถขจัดปัจจัยเสี่ยงต่อการถูกทำร้ายซ้ำ รัฐต้องจัดหาที่ปลอดภัยให้เด็กได้พักพิงและแก้ไขปัญหายับยั้งเสี่ยงก่อนการส่งเด็กกลับไปอยู่ในสังคมเดิม หรือจัดที่อยู่ถาวรให้เด็กในกรณีที่ไม่อ่างแก้ไขให้สถานที่เดิมของเด็กปลอดภัยต่อเด็ก

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม)

1.4.13 ต้องบัญญัติกฎหมายห้ามมิให้เสนอข่าวในลักษณะที่จะเปิดเผยข้อมูล หรือรูปภาพทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวที่จะทำให้บุคคลได้เห็นหรือรู้ว่าเด็กผู้เสียหายเป็นผู้ใด นี้ นอกเรื่อง + ทัด

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม)

1.4.14 ต้องมีข้อกำหนดในกฎหมายดังที่กำหนดในข้อ 1.4.13. โดยนอกจากเน้นเรื่องของสื่อแล้วต้องมีข้อห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปกป้องคุ้มครองเด็กจากสื่อมวลชนด้วย และกำหนดในระเบียบหากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการไม่สมควรในการปกป้องเด็กจากสื่อมวลชนจะต้องได้รับการลงโทษทางกฎหมายหรือทางวินัยอีกด้วย

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม)

4.1-16

2.2.4 บุคลากรที่เกี่ยวข้องดูแลเด็กและเยาวชนที่สำคัญ 3 กลุ่ม

ก พนักงานคุมประพฤติยังมีไม่เพียงพอ บางส่วนไม่ได้รับการศึกษาอบรมมาโดยตรงด้านสังคมสงเคราะห์

ข ผู้พิพากษาสมทบ ซึ่งโดยหลักการมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาผู้เชี่ยวชาญในปัญหาด้านเด็กหรือมีความเข้าใจเด็กเป็นอย่างดีเป็นที่ยอมรับมาช่วยผู้พิพากษาปกติซึ่งอาจไม่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการแก้ปัญหาเด็กกระทำผิด แต่ระบบการสรรหาผู้พิพากษาสมทบไม่สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว

ค แพทย์และนักจิตวิทยา ในบางกรณีที่เด็กมีปัญหาจำนวนมากจำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเช่นจิตแพทย์เด็กและนักจิตวิทยาเด็กโดยเฉพาะซึ่งบุคลากรทางด้านนี้มีไม่เพียงพอและอาจไม่ได้พัฒนาเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเนื่องจากสภาพที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนา

2.2.5 เด็กที่กระทำผิดต้องรอการพิจารณาคดีและการสืบเสาะซึ่งใช้เวลานานในการดำเนินคดี เด็กที่ไม่สามารถประกันตัวได้ต้องถูกควบคุมตัวไว้เป็นระยะเวลา

2.2.6 ประมวลกฎหมายอาญากำหนดให้ศาลใช้ดุลพินิจในการที่ลดโทษแก่บุคคลอายุเกินกว่าสิบเจ็ดปีแต่ไม่เกินยี่สิบปีหรือไม่ก็ได้ หากศาลใช้ดุลพินิจไม่ลดโทษ เด็กอายุเกินกว่าสิบเจ็ดปีแต่ต่ำกว่าสิบแปดปีอาจถูกลงโทษประหารชีวิตได้

2.3 ผลกระทบ

2.3.1 เยาวชนที่อยู่นอกเขตศาลเยาวชนและครอบครัวต้องถูกดำเนินคดีโดยไม่ได้รับประโยชน์จากกระบวนการที่กำหนดไว้สำหรับเด็ก ต้องถูกควบคุมตัวร่วมกับผู้ใหญ่ในสถานที่คุมขังและในเรือนจำร่วมกับผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นการผิดหลักการและเป็นการละเมิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

2.3.2 เด็กไม่ได้รับการช่วยเหลือจากทนายหรือที่ปรึกษากฎหมายตั้งแต่ต้นทำให้เด็กไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ ทั้งที่ในชั้นสอบสวนนั้นเป็นช่วงที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะในการให้การของเด็กต่อพนักงานสอบสวน

2.3.3 เด็กที่ไม่สามารถเข้าใจภาษาที่ใช้ในกระบวนการพิจารณาเพราะไม่ได้รับการจัดหาล่ามให้ตลอดการดำเนินคดี ทำให้ไม่เข้าใจความเป็นไปในการดำเนินคดีและสามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่

4.1-17

ก. พนักงานคุมประพฤติที่มีน้อยไม่เพียงพอและบางส่วนไม่ได้รับการศึกษาอบรมทางด้านสังคมสงเคราะห์เพื่อให้เข้าใจสภาวะของเด็กและสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการกระทำความคิดของเด็ก โดยเฉพาะการทำรายงานสืบเสาะข้อเท็จจริงที่ใช้ประกอบในการพิจารณาคดีเด็กกระทำผิดทำให้ศาลได้รับรายงานไม่เพียงพอในการพิจารณาแก้ปัญหาเด็กกระทำผิด

ข. ผู้พิพากษาสมทบที่ไม่ได้ทำงานทางด้านเด็กและขาดความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาเด็กกระทำผิดทำให้ผู้พิพากษาไม่ได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากผู้พิพากษาสมทบในการพิจารณาคดีเด็ก

2.3.5 การดำเนินคดีเด็กล่าช้าทำให้เด็กที่ไม่ได้รับการประกันตัวถูกควบคุมตัวเป็นเวลานานเกินควร และทำให้การแก้ไขปัญหาคดีกระทำผิดล่าช้า

2.3.6 กฎหมายที่กำหนดให้ศาลลดโทษหรือไม่ก็ได้มีผลให้ศาลอาจพิพากษาลงโทษประหารชีวิตเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดได้ ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเป็นการละเมิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอย่างชัดเจน

2.4 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.4.1 ต้องเร่งรัดการขยายศาลเยาวชนและครอบครัวให้มีเขตอำนาจศาลครอบคลุมทั่วประเทศโดยรวดเร็วเพื่อให้เด็กได้รับการปฏิบัติให้เท่าเทียมกัน และเพื่อไม่ให้เด็กถูกขังรวมกับผู้ใหญ่

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ: กระทรวงยุติธรรมกระทรวงยุติธรรม ศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)

2.4.2 ต้องกำหนดให้มีกรตั้งทนายหรือที่ปรึกษากฎหมายให้เด็กตั้งแต่ชั้นจับกุม โดยการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวให้ตั้งทนายหรือที่ปรึกษากฎหมายให้เด็กทันทีเมื่อถูกจับกุม

(หน่วยงานผู้รับผิดชอบ: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด ศาลยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม)

2.4.3 กำหนดให้การจัดหาทนายให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยเฉพาะที่เป็นเด็กนั้นต้องจัดให้ตลอดการพิจารณาคดีเพื่อให้เด็กได้ต่อสู้คดีได้เต็มที่ โดยเฉพาะในชั้นพิจารณา มิใช่จัดหาทนายให้เพียงเพื่อให้เป็นการสะดวกแก่การสื่อสารกับจำเลย

ก. เพิ่มพนักงานคุมประพฤติโดยกำหนดคุณสมบัติให้เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรมทางด้านสังคมสงเคราะห์หรือจิตวิทยาเด็กเพื่อให้เข้าใจสภาวะของเด็กและสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการกระทำความคิดของเด็ก โดยเฉพาะการทำรายงานสืบเสาะข้อเท็จจริงที่ใช้ประกอบในการพิจารณาคดีเด็กกระทำผิด

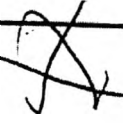
ภาคผนวก ข



8 ชั่วโมงระทึก - ภาพเหตุการณ์วินาศภัยที่วัยรุ่นอายุ 16-18 ปี กว่า 1,500 คน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กบ้านกรุณา ถนนสวรรคพรูร์ ย่านบางนา ก่อนเหตุเพลิงไหม้อโหบลบหนีออกนอกถนน เจ้าหน้าที่ตำรวจปราบจลาจลกว่า 100 นาย เข้ายระงับเหตุใช้เวลา 8 ชั่วโมง เหตุการณ์จึงสงบลง เมื่อวันที่ 18 มีนาคม



ฉลาดเด็ก



16วัยรุ่นจุดชนวนหนีบ้านกรูณา

เมื่อเวลา 08.00 น.วันที่ 18 มกราคม ขณะที่เด็กวัยรุ่นจำนวน 1,500 คนอยู่ในความดูแลของบ้านกรูณา สังกัดสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง กระทรวงยุติธรรม ถนนสรรพาวุธ แขวงบางนา เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร กำลังร่วมกันรับประทานอาหารภายในโรงอาหารของบ้านกรูณา ปรากฏว่าเด็กวัยรุ่นจำนวน 18 คน รวมตัวหลบหนีออกจากบ้านกรูณาซึ่งเป็นสถานที่กักกันเด็กวัยรุ่นที่กระทำความผิดในคดีอาญาต่างๆ หลังศาลมีคำพิพากษา

เด็กวัยรุ่นกลุ่มดังกล่าวทั้ง 16 คน มีอายุระหว่าง 14-18 ปี หลบหนีออกไปทางประตูด้านหน้าที่เปิดไว้ตามปกติ เนื่องจากวันเสาร์เจ้าหน้าที่จะอนุญาตให้ผู้ปกครองเข้าเยี่ยมได้ ส่วนสาเหตุหลบหนีนั้นเกิดจากไม่พอใจ นายจรินทร์ อภิภคศรี หัวหน้าบ้านกรูณา

ต่อมาเจ้าหน้าที่บ้านกรูณาแจ้งให้ พ.ศ.ช.พันธ์ หนูพัฒน์ สวส.สน.บางนาทราบเหตุการณ์นั้นนำกำลังราว 7-8 นายชุดไปสอบสวนและติดตามจับเด็กวัยรุ่นที่หลบหนีกลับเข้ามายังบ้านกรูณาได้ทั้งหมด 18 คน

เวลา 09.00 น.เจ้าหน้าที่บ้านกรูณาประกาศเรียกเด็ก

กันเรียกว่าพ่อ เดินทางมาที่เกิดเหตุพร้อมประธานนักเรียน พ.ศ.ค.จงรัก ร้องขอไม่เอาโทษผู้ชุมนุมหรือเด็กที่รวมตัวประท้วง ทาง พ.ศ.ค.จงรักกล่าวว่า วัตถุประสงค์เดิมที่หลบหนีออกไปกลับคืน

เวลา 13.15 น. พ.ศ.ค.อ.ประชา วัฒนอก ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ(ผ.บ.ตร.) และ พ.ต.อ.สันต์ ศุภวานนท์ รองผ.บ.ตร.เดินทางมาที่เกิดเหตุและสั่งให้ตำรวจผ่านไป 10 นาที เหตุการณ์ภายในบ้านกรูณาคลาย กลุ่มเด็กขอมวามไม่และท่อนเหล็กและถังน้ำอยู่ภายในอาคาร พ.ศ.ท.วรรณรัตน์ได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเปิดการจราจรให้รถวิ่งผ่านไปมาได้

จากนั้นได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งหมดเคลื่อนกำลังออกไปจากหน้าบ้านกรูณาเพื่อลดความกดดันของเด็กๆ ต่อมานายสุเทพ กุณานทอง อดีตหัวหน้าบ้านกรูณาได้เข้าไปเจรจากับผู้ชุมนุม เหตุการณ์จึงเริ่มคลายลงตามลำดับ

'บ้านกรูณา'ยุติศึกให้พ่อแม่รับกลับ

เวลา 14.30 น. เจ้าหน้าที่บ้านกรูณาประกาศให้เด็กกลับไปพร้อมตัวกันที่โรงอาหาร พร้อมกับแจ้งให้ทราบ บ้านกรูณาจะอนุญาตให้กลับบ้านได้เป็นเวลา 5 วัน และต้องมีผู้ปกครองมารับตัวกลับหลังครบกำหนด 5 วันแล้วให้ไปรายงานตัวที่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางบริเวณห้องสนามหลวง เนื่องจากบ้านกรูณาได้รับความเสียหายต้องปิดเพื่อทำการซ่อมแซม อย่างไรก็ตาม ยังมีถูกกักกันจำนวนมากไม่มีญาติหรือติดต่อญาติให้มารับ จึงต้องพักที่บ้านกรูณา และบางตัวถูกตัวไปพักที่บ้านอุเบกษาที่อยู่ใกล้กัน

ด้านนางดวงมาลัย ศิลปอาษา อธิบดีศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ได้เดินทางกลับจากการสัมมนาเรื่องกาลีเมติลธิรเด็กที่เมืองพัทลุง จ.สตูล ได้เดินทางมาที่บ้านกรูณาในเวลา 15.00 น. พร้อมกับสอบถามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับนายเกรียงชัย ก่อนเปิดเผยว่า ศาลหาใช่ในความเป็นอยู่ทุกคน ที่ผ่านมาผู้บริหารไม่ได้ทอดทิ้งคนเพิ่งกลับจากสัมมนาทุกเรื่องการที่จะไม่ละเมติลธิรของเด็กและการดูแลเด็ก จะไม่มีการทำร้ายหรือทารุณเด็กเป็นอันขาดเพื่อป้องกันไม่เรื่องเกิดขึ้น แต่เหตุการณ์เกิดขึ้นโดยไม่คาดฝัน เด็กที่หลบหนีออกไปคงไม่มีอะไรมากจะคิดผู้ปกครอง เพราะความปกติผู้ปกครองจะเป็นคนนำกลับมาส่งที่บ้านกรูณา

พักงาน'จรินทร์'-ปลอบขวัญเด็ก

ผู้สื่อข่าวถามว่า จะดำเนินคดีกับผู้ชุมนุมหรือไม่ นางดวงมาลัยกล่าวว่า จะไม่ดำเนินคดีอะไร และต้องปลอบใจเด็ก มากกว่า อาจจะต้องปลอบขวัญด้วยซ้ำและมากขึ้นว่าต้องการอะไร สำหรับเรื่องที่เด็ก ๆ ชุมนุมประท้วงนั้นต้องสอบสวนหาความจริง ฟังความทั้งสองข้าง คือให้ความเป็นธรรมทั้งผู้ถูกกล่าวหาและผู้กล่าวหา

เมื่อถามว่า ระหว่างสอบสวนจะย้ายนายจรินทร์หรือไม่ อธิบดีศาลเยาวชนและครอบครัวกลางกล่าวว่า คงไม่เรียกว่าย้าย อาจจะทำให้พักอยู่ที่ไหนก่อนเพื่อรอให้สถานการณ์ดีขึ้น และภายใน 5 วันคงจะคุยกันรู้เรื่อง

นายอ้น (นามสมมุติ) อายุ 17 ปี หนึ่งในผู้ร่วมประท้วง กล่าวว่า ไม่พอใจหัวหน้าคนใหม่ที่ออกกระเบียดเล็กๆ น้อย เช่น เสนอกระดาษดงจีนเดวก็ถูกตีด้วยหวายจนผู้ปกครองที่มาเยี่ยมเด็กบางคนเห็นเข้าถึงกับเป็นต นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่นอีกที่ทำให้เด็กๆ ไม่พอใจ

นายอ้นเล่าวันที่เกิดเหตุก่อหวอดประท้วงว่า เห็นเพื่อนถูกอื้อเลวร่วมด้วยและเหตุการณ์เกือบจะเป็นปกติอยู่แล้ว แต่ต่อมามีเจ้าหน้าที่ตำรวจ สน.บางนา ประมาณ 7-8 นาย เข้าไปภายในบ้านกรูณา พวกคนจึงไม่พอใจ เหตุการณ์จึงบานปลายขึ้นมา สำหรับแก่นนำนั้นไม่ทราบชื่อ เพียงแต่รู้ว่าถูกนำส่งโรงพยาบาลเพราะได้รับบาดเจ็บ

คลั่งคลายสถานการณ์

เวลา 11.30 น.กลุ่มเด็กวัยรุ่นอยู่ภายในบ้านกรูณา กว่า 1,000 คน ก่อหวอดทูปหลายข้าวของบริเวณโรงฝึกวิชาชีพช่างพิมพ์ทำให้แทนพิมพ์ได้รับความเสียหาย และยังทุบกระจกกระเบื้องตามอาคารต่างๆ จำนวน 8 อาคารได้รับความเสียหาย ขณะที่ส่งเสียงตะโกนขับไล่ นายจรินทร์พร้อมกับนำสติ๊กเกอร์พันข้อความว่า "จรินทร์ออกไป" ตามฝาผนัง

ต่อมากลุ่มวัยรุ่นบ้านกรูณาประมาณ 400 คน คว่าท่อนไม้ท่อพลาสติกและท่อนเหล็กได้กรีไปยังประตูด้านหน้าและป่าชิงของใต้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นเหตุให้ พ.ศ.ช.เกียรติ รังสิพรหมณกุล คนขับรถ พ.ศ.ค.ค.ดำรงศักดิ์ได้รับบาดเจ็บบริเวณศีรษะด้านซ้ายเลือดไหลอาบ เจ้าหน้าที่ตำรวจคืนเพลิงจึงมีค่น้ำเข้าใส่แต่ไม่สามารถกดคั้นไว้ได้

ตร.ต้านไม่ไหวยิงแก๊สน้ำตาไล่

กระทั่งเวลา 12.00 น.กลุ่มเด็กวัยรุ่น 400 คน พากันผลักประตูเหล็กด้านหน้าแล้ววิ่งออกจากบ้านกรูณาไป ตามถนนสรรพาวุธมุ่งหน้าไปยังสี่แยกบางนาอยู่ห่างประมาณ 500 เมตร บางคนกระโดดขึ้นไปยังรถแท็กซี่ที่แล่นผ่านบริเวณดังกล่าว อย่างไรก็ตามกลุ่มเด็กวัยรุ่นเหล่านี้ไม่ได้ทำอันตรายคนขับรถแท็กซี่

หลังจากนั้นไม่นานก็พากันลงจากรถแท็กซี่ กลับมาวิ่งเต็มถนนสรรพาวุธซึ่งมี 4 เลน่อีกครั้งหนึ่งโดยส่งเสียงร้องตะโกนแสดงความไม่พอใจ บางคนร้องว่า "อยู่ได้ก็อยู่ อยู่ไม่ได้ก็ไม่อยู่" เหตุการณ์ดังกล่าวสร้างความแตกตื่นให้ประชาชนที่มีบ้านเรือนและร้านค้าใกล้เคียง หวั่นเกรงจะเกิดเหตุร้ายจึงพากันปิดประตูบ้าน

เวลา 12.10 น.เมื่อกลุ่มวัยรุ่นจากบ้านกรูณาวิ่งมาถึงสี่แยกบางนาเป็นจังหวะเดียวกันที่เจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยปราบจลาจลราว 100 นาย เดินทางมาถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้โทรโข่งประกาศให้เด็กทั้งหมดกลับเข้าไปในบ้านกรูณา แต่กลุ่มเด็กไม่มีทีท่าว่าจะหยุดฟังเสียงประกาศ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงเปิดฉากยิงแก๊สน้ำตาโดยยิงสลับขึ้นฟ้าและบนพื้นถนนราว 5 นัด

กระบอกบรรจุแก๊สน้ำตาแห่งหนึ่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจยิงใส่กลุ่มเด็กวัยรุ่น หล่นใส่ นายรัตน (นามสมมุติ) อายุ 17 ปี หนึ่งในกลุ่มวัยรุ่นที่วิ่งมาได้รับบาดเจ็บที่ข้อเท้าซ้ายเลือดไหล นอกจากนี้ยังมีนายเจริญ (นามสมมุติ) อายุ 18 ปี ถูกแก๊สน้ำตาจนหมดสติ ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจนำส่งโรงพยาบาลปากน้ำสมุทรปราการล่าสุดทั้งสองคนมีอาการปลอดภัยแพทย์อนุญาตให้กลับบ้านได้ นอกจากนี้แก๊สน้ำตายังที่กระจายไปที่บริเวณท่าให้ประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงดังกล่าว ซึ่งบางคน และเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งไม่ได้เตรียมหน้ากากป้องกันเกิดอาการแสบในหน้าและน้ำตาไหลกันเป็นจำนวนมาก

หลังกลุ่มเด็กวัยรุ่นดังกล่าวปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจพากันแยกย้ายหลบหนีขึ้นไปบนทางด่วน บางส่วนหลบเข้าไปในซอกต่างๆ ตลอดแนวถนน แต่ส่วนใหญ่วิ่งกลับเข้าไปยังบ้านกรูณาและจับกลุ่มชุมนุมร้องเพลงกันต่อ

ถือป้ายประท้วง'จรินทร์'กดขี่เด็ก

เวลา 12.30 น.นายอุดม สุจินดา อดีตรองอธิบดีศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง หลังเกษียณเป็นอาสาสมัครเข้าดูแลเด็กในบ้านกรูณาเข้าพบ พ.ศ.ค.จงรักโดยกล่าวว่า ไม่อยากให้เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ความรุนแรงกับเด็กหรือยิงแก๊สน้ำตาไล่ เพราะเป็นการขู่ขู่ เด็กเหล่านี้ไม่ได้คิดจะก่อการจลาจล

ต่อมา พ.ศ.ท.วรรณรัตน์ ษรกรักษ์ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล(ผ.บ.น.) เดินทางมาที่เกิดเหตุและสั่งการด้วยตัวเอง โดยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจกันคนที่ไม่เกี่ยวข้องออกไปจากบริเวณที่เกิดเหตุ ทำให้การจราจรทั้งสองด้านถนนดังกล่าวถูกปิดตาย การจราจรบริเวณใกล้เคียงสี่แยกบางนาติดขัดเป็นจำนวนมาก

๒๕๖๒ ๒๖ ๒๖ ๒๖

ทันข่าว-แ กข.14 ลอบกม-ลั



อ้างป่วย! 'ทศตชีโว' รื้อเบี้ยวสอบ เริ่มออกสื่อ นัดแล้วไม่มา 'ทศตชีโว' รอง อ่านต่อหน้า 12

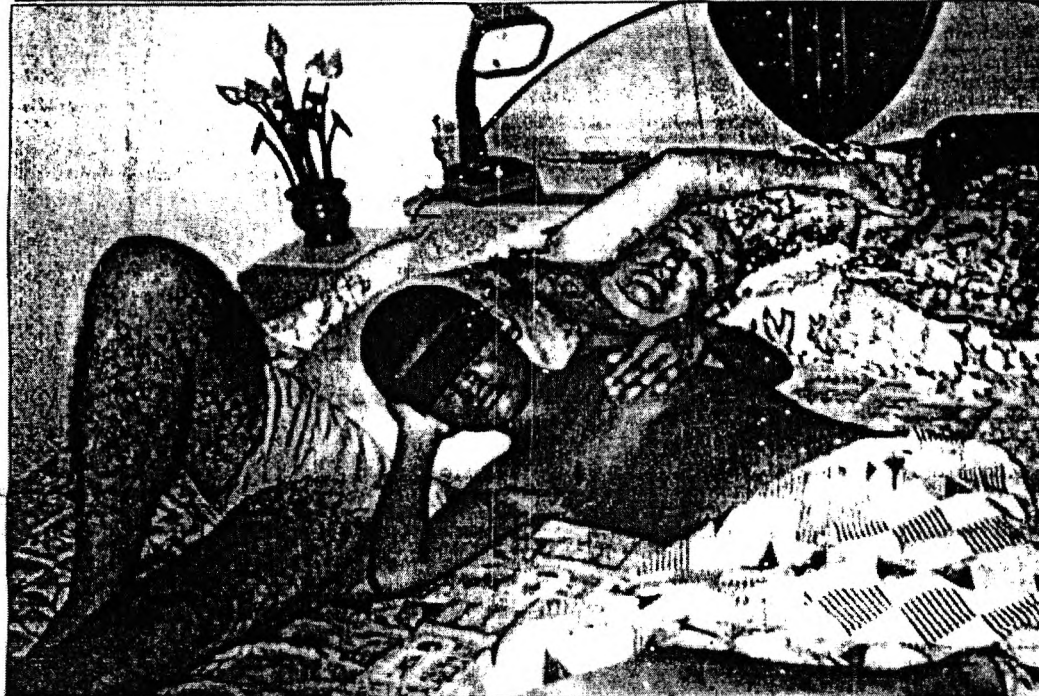
โบโรไม่รับ-เรียกสอง

'จิกี้' เกียรติศักดิ์ เสนอ สัดเคอร์สฟิลด์ ทาวน์ ที่ม อติศกัปตันทิม 'ผีแดง' เ เท้า เจ้าตัวเห็นอยู่เปล่าๆ

ตั้งเว 'สส.ม'

▲ อาญาเดือน - ภาพท.ร.อนุสรณ์ วรช็อค อายุ 14 ปี ถูกอิทธิพลเดือนนำ ไปกรรมทูนเงินพจนนำ ก่อนจะนำไปทิ้งให้รถไฟกับ คนผู้บาทเห็นชาวอนนำ ชาวโรงรถบารอ และหนองคองคตถึงงเรหนต สหคฤกรณคณนำเข้าปถกรทพ

<http://www.dailynews.co.th>



A โอเชนต์ "คุย"...นายจอห์น โจเซฟ คอสกี อายุ 67 ปี สัญชาติออสเตรเลีย หลังจากเกษียณอายุอาชีพครู จึงเดินทางมาเมืองไทยเป็นเอเยนต์จัดหาเด็กชายให้ชาวต่างชาติที่นิยม "คุย" ถูก ตร. รวบตัวแล้ว

รวบเอเยนต์ตุ๋นเด็ก ฝรั่งเข้ามาขายจิ้งจै

จับแก๊งแก๊ง ฆ่าโหด อ้างออกมา

หมอสถาบันติเวช พบพิรุณเจ้าบตร. จับข้อหาฆ่าคน

หมอดัง "พริกขี้" เก่งนิติเวช รพ.รามฯ ผ่าตรวจศรทกรน้อย ที่เพิ่งคลอดหมาด ๆ พบรอยเล็บ เขียวช้ำรอบคอ สภาพร่างกายขาด อากาศหายใจ เลยแจ้ง ตร.มาดู สงสัยถูกฆาตกรรม สอบค้นแม่ เด็กบอก อ่านต่อหน้า 14



อ่านในฉบับ

ถล่มระเบิดขีปนาวุธข้าม

■ แยกตลาดสด-ปั๊มติ๊ก ■ จก.สร้างบีม'ขาวสด'

ศึกแย่งชิงสัมปทานคุมพื้นที่แผงลอยในตลาด
อย่างดุเดือดถึงขั้นส่งคนมาขี้นระเบิดถล่ม ครึ่งนี้
เปิดแผนขึ้นเมื่อเวลา 00.30 น. ร.ต.อ.วีระ นนทะวงค์
ร้อยเวร สภ.อ.เมือง จ.สกลนคร จับแจ้งเกิดเหตุ

ระเบิดขึ้นภายในตลาดสด ต.หาเรือ.เมือง จ.สกลนคร
หลังรับแจ้งจี้รุดไปตรวจสอบ พบผู้บาดเจ็บ 4 คน
ทราบชื่อต่อมา ต.วีระชัย พงษ์พรหมฤทธิ์ อายุ 6 ปี
นายพงษ์ศักดิ์ พงษ์พรหมเลิศ อายุ 33 ปี และนาง

ไพรินทร์ ชำเมม อายุ 34 ปี จึงช่วยกันนำส่ง
รพ.สกลนครทันที จากการตรวจสอบที่เกิดเหตุพบ
หลุมระเบิดมีขนาดกว้าง 20 ซม.

จากการสอบถามบรรดาพ่อค้า-แม่ขายเล่าว่า
ก่อนเกิดเหตุพวกตนกำลังนอนเฝ้าแผงขายของอยู่
ระหว่างนั้นเห็นคนร้าย 3 คน แต่งชุดดำซัดจยย.ไม่
ทราบยี่ห้อ รุ่น สี ทะเบียน ขับรถมาจอดหน้าที่มี
บริเวณข้างตลาดแล้วขี้นระเบิดเข้ามาทันที ก่อนที่
จะซัดจยย.หลบหนีไป ต่อมาพล.ต.ต.ศักดิ์ดา สุ
ววรรณภูษะ ผบ.ภ.จ.สกลนคร หลังรับแจ้งจี้รุดมา
ตรวจสอบที่เกิดเหตุด้วยตนเอง มีมติเห็นว่า สาเหตุน่าจะ
มาจากเรื่องการย้ายตลาดสดแห่งนี้ไปยังที่ใหม่ที่มี
นายทุนสร้างขึ้นทำให้บรรดาพ่อค้า-แม่ขายต่างไม่พอใจ
พอตกตึกก็มึนร้ายนำระเบิดมาขี้นวางตั้งกล่าวอย่างไร
ก็ตามตอนนี้งานตำรวจกำลังติดตามผู้ที่อยู่เบื้องหลัง
และมีระเบิดมาดำเนินการคดีตามกฎหมายต่อไปแล้ว

ส่วนอีกรายวัยรุ่นเลือดร้อนโยนระเบิดถล่ม
หน้าปั๊มติ๊กกลางเมืองยะลาขี้นระเบิดขึ้นเมื่อเวลา
00.45 น.วันเดียวกัน ร.ต.ต.เมธี พาสันใจ ร้อยเวร
สภ.อ.เมืองยะลา ระบุแจ้งเกิดเหตุระเบิดขึ้นบริเวณ
ร้านอาหาร ในที่ตึกใหม่ ตั้งอยู่เลขที่ 30-32 ต.จรัลราช
เขตเทศบาลเมือง ยะลา หลังรับแจ้งจี้รุดไปตรวจ
สอบทันที ที่เกิดเหตุพบวัยรุ่นนักเที่ยวอินจันกลุ่ม

วิพากษ์วิจารณ์กันอยู่จำนวนมาก ส่วนคนเจ็บมี 6 คน
อาการไม่สาหัสถูกพลเมืองที่ช่วยกันนำส่งรักษาตัวที่
รพ.ศูนย์ยะลาเรียบร้อยแล้ว ตรวจสอบที่เกิดเหตุพบ
หลุมระเบิดกว้าง 14 ซม. ลึกประมาณ 4 ซม. โดย
รถของนักเที่ยวเสียหาย 2 คัน นอกจากนี้ยังพบ
กระเบื้องระเบิดชนิด "เอ็ม 26" ตกรถ 1 อัน เจ้าหน้าที่
จึงเก็บไว้เป็นหลักฐาน พร้อมกับเฝ้าติดตามมือ
ระเบิดมาดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

สำหรับความคืบหน้าคดีประชิดถล่มนสพ.
ขาวสด ในตอนเช้าของวันที่ 23 พ.ค. พล.ต.ท.
วรธนรัตน์ คชวัฑฒ์ ผบ.ชน.ได้เซ็นคำสั่งด่วนแต่งตั้ง
พล.ต.ต.พงษ์ศักดิ์ วัทธิโสการ รองผบ.ชน.เป็นแทน
ชุดเฉพาะกิจสืบสวนคดีประชิดถล่มนสพ.ขาวสด
โดยมีกำลังจากภ.ส.น. 1-9 ร่วมทำงานหาข่าว โดย
จะประสานกับชุดที่พล.ต.ท.พรศักดิ์ ตูระกัญญา รอง
ผ.บ.ตร.งและพล.ต.ท.อมบัตี ออมวิวัฒน์ ผ.ช.ผ.ตร.
ขณะเดียวกัน พล.ต.ต.ดำรงศักดิ์ นิลอุท ผ.ช.ผ.ชน.
ที่รับผิดชอบงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
ได้เรียกประชุมรองผบ.ภ.บ.กองบังคับการ เข้าร่วม
ประชุมเพื่อปรับเปลี่ยนแปลงในการตั้งตำแหน่งจัดกัน
รวมถึงถึงการจัดทำคำสั่งเจ้าหน้าที่สายตรวจไปเฝ้าตาม
ฝั่งของนสพ.และสื่อทุกแขนงด้วย เพื่อบริการให้
ร้ายแรงที่อาจจะตามมา



หมักหมม...ตำรวจสน.ทองหล่อ ควบคุมตัว 2 ผู้ต้องหาพี่น้อง ต.วราพงษ์ (เบอร์ 2) และ ต.ช.เสกสรรค์ (เบอร์ 6) ภายหลังจับ
กุมขึ้นนร.สาววัย 13 ปี เหตุเกิดในสวนหย่อมใต้สะพานเขาเพชรบุรีติดเอกมัย เมื่อกลางดึกที่ผ่านมา โดยมีสาวนาถอ
ยี่ขวามาชมร้านสารภาพลั่นเคยก่อคดีมา 3 รายแล้ว ต่อมาญาติอิธูรมประชาที่จมน้ำหนักเลือดอาบ(ตามข่าว)

ภาคผนวก ค



สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
THE PRESS COUNCIL OF THAILAND

ธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๐

โดยที่เห็นเป็นการสมควรให้จัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ขึ้นในประเทศไทย ให้เป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่ควบคุมกันเองในหมู่ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ เพื่อส่งเสริมเสรีภาพ ความรับผิดชอบ สถานภาพผู้ประกอบการวิชาชีพ และกิจการหนังสือพิมพ์ ตลอดจนส่งเสริมสิทธิการใช้หนังสือพิมพ์ เพื่อการรับรู้ข่าวสาร และการแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คณะผู้บริหารกิจการหนังสือพิมพ์ ประกอบด้วยเจ้าของบรรณาธิการ หัวหน้ากองบรรณาธิการ ผู้มีอำนาจทำการแทนของหนังสือพิมพ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นสมาชิกสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ซึ่งประชุมกันเมื่อวันศุกร์ที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ได้ลงนามทำยบันทึกลงนามร่วมกันดังกล่าวข้างต้น ด้วยการสนับสนุนจากผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ อันได้แก่ ผู้สื่อข่าว ช่างภาพและนักเขียน ทั่วประเทศ ให้สถาปนาสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติขึ้น โดยตั้งกรรมการคณะหนึ่ง จำนวน ๑๑ คน ประกอบด้วยผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์และผู้ทรงคุณวุฒิ จัดทำธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ภายในเวลา ๑ เดือน

บัดนี้ คณะกรรมการจัดทำธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้จัดทำธรรมนูญเสร็จและได้รับความเห็นชอบจากองค์กรสมาชิกทั้งหมดแล้ว จึงให้ตราธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

ธรรมนูญทั่วไป

ข้อ ๑ ให้มีองค์กรอิสระควบคุมกันเอง เรียกชื่อว่า “สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” ชื่อย่อว่า “ส.น.ช.” ชื่อภาษาอังกฤษว่า “The Press Council Of Thailand” ชื่อย่อว่า “PCT”
ข้อ ๒ องค์กรสมาชิกตามรายชื่อท้ายธรรมนูญนี้ ซึ่งเป็นสมาชิกของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ รวมทั้งผู้

ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดองค์กรสมาชิก ยอมรับผูกพัน และปฏิบัติตามธรรมนูญฉบับนี้

ข้อ ๓ ในธรรมนูญนี้

“หนังสือพิมพ์” หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่เสนอข่าวโดยทั่วไป และความเห็นเป็นสาระสำคัญเป็นส่วนใหญ่ มีชื่อจำหน่ายเช่นเดียวกัน และออกหรือเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไป มีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม มีข้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ตาม

“สภาการหนังสือพิมพ์” หมายถึงสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายถึงคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“กรรมการ” หมายถึงกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“สมาชิก” หมายถึงองค์กรสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์” หมายถึงเจ้าของหนังสือพิมพ์ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และให้หมายความรวมถึง ผู้สื่อข่าว ผู้เขียนข่าว ผู้เขียนบทความ ผู้ถ่ายภาพ ผู้เขียนภาพ ผู้ที่ทำงานอยู่ในกองบรรณาธิการ ผู้ที่ทำงานเกี่ยวเนื่องกับฝ่ายบรรณาธิการหรือบุคคลอื่นตามที่สภาการหนังสือพิมพ์กำหนด

ข้อ ๔ สภาการหนังสือพิมพ์มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ให้มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์

(๒) ส่งเสริมเสรีภาพและสนับสนุนสิทธิการรับรู้ข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๓) ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบวิชาชีพและกิจการหนังสือพิมพ์

ข้อ ๕ สภาการหนังสือพิมพ์มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกและผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิกให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ซึ่งตราขึ้นตามธรรมนูญนี้

(๒) ให้การศึกษาอบรมด้านวิชาการแก่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

(๓) เผยแพร่ ประกาศ รายงานการประชุมงาน คำวินิจฉัย และคำสั่งของสภาการหนังสือพิมพ์ต่อสาธารณชนเป็นประจำ

ข้อ ๖ สภาการหนังสือพิมพ์อาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าบำรุงจากสมาชิก

(๒) ทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์

(๓) รายได้อื่นจากการดำเนินการตามวัตถุประสงค์

(๔) ดอกผลจากเงินตาม (๑) (๒) และ (๓)

หมวด ๒

สมาชิก

ข้อ ๗ สมาชิกมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนกิจกรรมของสภาการหนังสือพิมพ์ และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

(๒) ส่งเสริมและควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดให้ปฏิบัติตามข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์ว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ข้อ ๘ สมาชิกและผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์ ว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ โดยเคร่งครัด

สมาชิกหรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ - ฝ่าฝืนข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์ว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ถือว่าประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ และให้บังคับตามหมวด ๕

หมวด ๓

คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์

ข้อ ๙ ให้สภาการหนังสือพิมพ์มีกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” จำนวนไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน ประกอบด้วย กรรมการที่มาจากผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ไม่เกินสิบสี่คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพต่าง ๆ ทั้งนี้ กรรมการจะต้องไม่เป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยกเว้น ข้าราชการบำนาญ อีกเจ็ดคน

กรรมการที่มาจากผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ให้ถือเกณฑ์สัดส่วนดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าของ หรือ ผู้บริหาร หรือผู้ประกอบการ ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน

(๒) บรรณาธิการ หรือ ตัวแทนผู้มีอำนาจจากกองบรรณาธิการ ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน

(๓) ผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิก ซึ่งเลือกโดยสมาพันธ์หนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ให้เหลือสี่คน

ให้กรรมการ ตาม (๑) (๒) และ (๓) มาจากกลุ่มผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์ไม่เกินกลุ่มละหนึ่งคน

(๔) ให้กรรมการตาม (๑) (๒) และ (๓) เลือกผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพต่าง ๆ อีก เจ็ดคน ในจำนวนนี้ให้มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีอาวุโสและประสบการณ์สูงด้านหนังสือพิมพ์ ซึ่งไม่สังกัดหนังสือพิมพ์ สองคน

ให้คณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกกันเองเพื่อดำรงตำแหน่งประธานสภาการหนังสือพิมพ์คนหนึ่ง รองประธานสภาการหนังสือพิมพ์สองคน และเลขาธิการคนหนึ่ง กับกรรมการตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น และเหมาะสม

ให้ประธานสภาการหนังสือพิมพ์ เป็นผู้กระทำการแทนสภาการหนังสือพิมพ์ในการติดต่อกับบุคคลภายนอก แต่ประธานอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการอื่นกระทำการแทน เฉพาะในกิจการใดก็ได้

ให้รองประธานสภาการหนังสือพิมพ์คนที่หนึ่งหรือคนที่สองกระทำการแทน เมื่อประธานสภาการหนังสือพิมพ์หรือรองประธานสภาการหนังสือพิมพ์คนที่หนึ่งไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้แล้วแต่กรณี หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการผู้มีอาวุโสสูงสุดปฏิบัติหน้าที่แทนเป็นการชั่วคราว

ให้เลขาธิการมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการทั้งปวงของสภาการหนังสือพิมพ์

วิธีการได้มาซึ่งกรรมการในวรรคสอง ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์

ข้อ ๑๐ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งสองปีนับแต่วันที่ได้รับการเลือกตั้งตามข้อ ๙ วรรคสาม แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ข้อ ๑๑ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ออกตามวาระ

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๙

(๕) องค์กรที่สังกัดหยุดดำเนินการเฉพาะกรณีกรรมการที่มาจากข้อ ๙ (๑) (๒) และ (๓)

(๖) ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และคณะกรรมการมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

(๗) ถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย

(๘) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดอันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๙) เป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นผู้วิกลจริต จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

ข้อ ๑๒ กรณีที่มีกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการให้มีผู้มาดำรงตำแหน่งแทนตามประเภทของ กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งในข้อ ๙ เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงหกสิบวัน และให้กรรมการที่ได้รับเลือกใหม่อยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการซึ่งตนแทน

ข้อ ๑๓ ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยสองเดือน และกรรมการจะมอบหมายให้บุคคลอื่นเข้าประชุมแทนมิได้ ประธานสภาการหนังสือพิมพ์อาจเรียกประชุมเมื่อมีเหตุผลสมควร หรือโดยคำร้องขอของกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดก็ได้

การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงถือ

เป็นองค์ประชุม และให้ประธานสภาการหนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ประธานการประชุม

ข้อ ๑๔ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของสภาการหนังสือพิมพ์ ตามวัตถุประสงค์

(๒) พิจารณาการเป็นสมาชิก

(๓) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อช่วยทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องที่ได้รับมอบหมายตาม วัตถุประสงค์ของสภาการหนังสือพิมพ์ เว้นแต่กิจการที่มี ลักษณะหรือสภาพที่สภาการหนังสือพิมพ์ไม่อาจมอบหมาย ให้กระทำแทนได้

(๔) ออกข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์ว่าด้วย จริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์และข้อบังคับอื่นตามที่ กำหนดในธรรมนูญนี้

(๕) พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาและข้อขัดแย้ง หรือปัญหาใดที่มีได้ตราไว้ในธรรมนูญนี้ หรือปัญหาการ บังคับใช้ธรรมนูญนี้ คำวินิจฉัยดังกล่าวให้เป็นที่สุด

หมวด ๔

การพิจารณาเรื่องร้องเรียน

ข้อ ๑๕ ผู้ได้รับความเสียหายจากข้อความ หรือภาพที่ ปรากฏในหนังสือพิมพ์ที่เป็นสมาชิก หรือจากพฤติกรรมของผู้ ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่สังกัดสมาชิก ซึ่งผู้เสียหายเห็น ว่าขัดต่อข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์ว่าด้วยจริยธรรมแห่ง วิชาชีพ ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมด้วยพยานหลักฐานต่อ หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นโดยตรงเสียก่อน เพื่อให้หนังสือพิมพ์ ฉบับนั้น ดำเนินการบรรเทาความเสียหายตามควรแก่กรณี

ข้อ ๑๖ เมื่อผู้เสียหายได้ดำเนินการตามข้อ ๑๕ แล้วถูก ปฏิเสธหรือเพิกเฉยที่จะดำเนินการใด ๆ จากหนังสือพิมพ์ซึ่ง เป็นมูลเหตุให้เกิดความเสียหาย หรือเมื่อผู้เสียหายเห็น ว่าการบรรเทาความเสียหายของหนังสือพิมพ์ตามข้อ ๑๕ ไม่ เป็นที่พอใจจนเห็นได้ชัด จึงมีสิทธิร้องเรียนเป็นหนังสือพร้อม ด้วยพยานหลักฐานต่อสภาการหนังสือพิมพ์ได้ภายในหนึ่ง ร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันได้รับความเสียหายนั้น

การยื่นเรื่องร้องเรียนให้ทำตามแบบที่คณะกรรมการ กำหนด

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะ อนุกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์เพื่อรับเรื่องร้องเรียนตามข้อ ๑๖

ให้อนุกรรมการตามวรรคแรก มีอำนาจวินิจฉัยว่าจะ รับเรื่องร้องเรียนนั้นไว้พิจารณาหรือไม่ ภายในสามสิบวัน นับ แต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน

ในกรณีที่อนุกรรมการตามวรรคแรกวินิจฉัยไม่รับเรื่อง ร้องเรียน ต้องแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบโดยเร็ว และผู้ร้องเรียน มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวัน นับแต่ วันที่ได้รับแจ้งจากคณะอนุกรรมการดังกล่าว

กรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แล้ว วินิจฉัยไม่ รับเรื่องร้องเรียน คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

ข้อ ๑๘ เมื่อคณะอนุกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ ได้รับ เรื่องร้องเรียนแล้ว พิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลให้ส่งเรื่องพร้อม ความเห็นให้คณะกรรมการโดยไม่ชักช้า และแจ้งผลการ วินิจฉัยให้ผู้ร้องเรียนทราบ

ข้อ ๑๙ เมื่อคณะกรรมการได้รับสำนวนเรื่องร้องเรียน จากคณะอนุกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์ตามข้อ ๑๘ หรือคำ อุทธรณ์จากผู้ร้องเรียนตามข้อ ๑๗ แล้ววินิจฉัยว่าให้รับเรื่องที่ ร้องเรียนไว้พิจารณา ให้คณะกรรมการแจ้งเรื่องให้ผู้ถูกร้อง เรียนทราบ พร้อมทั้งนัดให้ผู้ถูกร้องเรียนมาชี้แจงแก้ข้อร้อง เรียนด้วยวาจาหรือให้ทำเป็นหนังสือชี้แจงแก้ข้อร้องเรียนยื่น ต่อคณะกรรมการโดยเร็ว

ข้อ ๒๐ ในการพิจารณาคำร้องเรียน คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์อาจเรียกคู่กรณีมา ชี้แจงด้วยวาจา หรือให้ส่งคำแก้ข้อร้องเรียนเป็นลายลักษณ์ อักษร หรือให้ส่งพยานหลักฐานเพิ่มเติมก็ได้ การที่ผู้ถูกร้อง เรียนสละสิทธิไม่ชี้แจง ย่อมไม่เป็นเหตุให้ยุติการพิจารณา เรื่องร้องเรียนนั้น

ข้อ ๒๑ ให้คณะกรรมการพิจารณาหาข้อเท็จจริงจาก พยานหลักฐานของคู่กรณี ในการนี้ คณะกรรมการอาจตั้ง คณะอนุกรรมการสืบหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐาน แทนก็ได้

ให้คณะกรรมการพิจารณาพยานหลักฐานจากสำนวน การสอบสวน และวินิจฉัยว่า กรณีที่ร้องเรียน เกิดจากการปฏิบัติฝ่าฝืนข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ หนังสือพิมพ์หรือไม่

ข้อ ๒๒ คณะกรรมการต้องพิจารณาเรื่องร้องเรียนที่ได้รับจากคณะอนุกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์ตามข้อ ๑๘ หรือคำอุทธรณ์ตามข้อ ๑๗ ในโอกาสแรกที่มีการประชุม และให้ดำเนินการวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนดังกล่าวให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันเริ่มดำเนินการตามข้อ ๑๘

ข้อ ๒๓ กรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยว่าสมาชิกหรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิกประพฤติดื้อข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ต้องใช้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด และให้เป็นการประชุมลับ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามวรรคแรกให้ทำเป็นลายลักษณ์อักษรและให้ดำเนินการตามข้อ ๒๔

ข้อ ๒๔ กรณีที่มีการร้องเรียนหลายเรื่อง เกิดจากการกระทำของผู้ถูกร้องเรียนกรณีเดียว หรือหลายกรณีเกี่ยวเนื่องกัน คณะกรรมการมีสิทธิรวมพิจารณาเป็นเรื่องเดียวกันก็ได้

ข้อ ๒๕ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าสมาชิกหรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิก ละเมิดหรือประพฤติดื้อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ จนอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ คณะกรรมการจะดำเนินการตามข้อ ๑๗ ข้อ ๑๘ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ โดยอนุโลมก็ได้

ข้อ ๒๖ สภาการหนังสือพิมพ์มีสิทธิไม่รับเรื่องร้องเรียนที่อยู่ในระหว่างการดำเนินคดีตามกฎหมาย

กรณีที่ปรากฏว่าเรื่องร้องเรียนใด ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภาการหนังสือพิมพ์ได้นำไปดำเนินคดีตามกฎหมาย ให้ถือว่าคำร้องเรียนนั้นตกไป

ข้อ ๒๗ คำวินิจฉัย หรือคำสั่งของคณะกรรมการ ให้เป็นที่สุด

ข้อ ๒๘ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการวินิจฉัย หรือวิธีการออกคำสั่งของคณะอนุกรรมการ และจำนวนอนุกรรมการตามธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๕

ความรับผิดชอบทางจริยธรรม

ข้อ ๒๙ เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่าสมาชิก หรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิก ละเมิดหรือประพฤติดื้อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งเป็นหนังสือให้หนังสือพิมพ์ฉบับที่ถูกร้องเรียน ลงตีพิมพ์คำวินิจฉัยอันเป็นที่สุดของคณะกรรมการ ในตำแหน่งและขนาดตัวอักษรที่เห็นได้ชัด ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับคำวินิจฉัยนั้น โดยสภาการหนังสือพิมพ์ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

(๒) แจ้งเป็นหนังสือให้หนังสือพิมพ์ฉบับที่ถูก

ร้องเรียน บรรเทาความเสียหายด้วยการตีพิมพ์ข้อความคำขอโทษ ต่อผู้เสียหายตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ โดยสภาการหนังสือพิมพ์ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

(๓) ในกรณีผู้ประพฤติดื้อเป็นผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ให้ส่งคำวินิจฉัยไปยังหนังสือพิมพ์ต้นสังกัดของผู้นั้น เพื่อดำเนินการลงโทษ แล้วแจ้งผลให้สภาการหนังสือพิมพ์ทราบโดยเร็ว

(๔) ในกรณีที่เห็นสมควร สภาการหนังสือพิมพ์อาจเผยแพร่คำวินิจฉัยนั้นต่อสาธารณะได้ด้วย

หมวด ๖

การแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญ

ข้อ ๓๐ การแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญนี้ จะกระทำได้จากการเสนอของกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด โดยทำเป็นหนังสือเสนอต่อคณะกรรมการก่อนการประชุมตามข้อ ๑๓ วรรคสอง ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน มติให้แก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญนี้ ต้องใช้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ข้อ ๓๑ ธรรมนูญนี้ ให้ใช้บังคับถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๒ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการจัดทำธรรมนูญนี้ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการชั่วคราว เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการให้มีคณะกรรมการตามข้อ ๙ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันประกาศธรรมนูญนี้

(๒) ออกข้อบังคับ ข้อกำหนด หรือระเบียบอื่นที่จำเป็น เพื่อให้การเป็นไปตาม (๑)

ประกาศ ณ วันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

ภาคผนวก ง



สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
THE PRESS COUNCIL OF THAILAND

ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยที่เจ้าของ ผู้ประกอบการ บรรณาธิการ และผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ทั้งหลาย ได้พร้อมใจกันสถาปนาสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติให้เป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่ควบคุมกันเองเพื่อส่งเสริมเสรีภาพ ความรับผิดชอบ สถานภาพ ผู้ประกอบวิชาชีพและกิจการหนังสือพิมพ์ ตลอดจนส่งเสริมสิทธิการใช้สื่อหนังสือพิมพ์เพื่อการรับรู้ข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่ประชาชน รวมทั้งยึดถือความยุติธรรม และความเที่ยงธรรมเป็นหลักในการประกอบวิชาชีพ

อาศัยความตามข้อ ๕ (๑) และข้อ (๔) แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีมติเห็นชอบให้ตราข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

หมวดทั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“ข่าว” หมายถึง เนื้อข่าว ความนำหรือตัวไปรษย์ พาดหัวข่าว ภาพข่าว และคำบรรยายภาพข่าว

“หนังสือพิมพ์” หมายถึง หนังสือพิมพ์ตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓

“ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์” หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓

หมวด ๒

จริยธรรมของหนังสือพิมพ์

ข้อ ๔ หนังสือพิมพ์ต้องยึดถือข้อเท็จจริงความถูกต้อง แม่นยำและครบถ้วน

ข้อ ๕ หนังสือพิมพ์ต้องนำเสนอข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน หรือหมกมุ่น

ข้อ ๖ หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายามในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ข้อ ๗ หนังสือพิมพ์ต้องไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของข่าวจนคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ ๘ หนังสือพิมพ์ต้องละเว้นการเสนอข่าวเพราะความลำเอียง หรืออคติ จนเป็นเหตุให้ข่าวนั้นคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ ๙ หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

ข้อ ๑๐ เมื่อคัดลอกข้อความใดจากหนังสือพิมพ์สิ่งพิมพ์หรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ต้องบอกที่มาของข้อความนั้น

ข้อ ๑๑ การเสนอข่าวที่มีการพาดพิง อันอาจเกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือองค์กรใด ๆ ต้องแสดงถึงความพยายามในการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกล่ามร้ายแสดงข้อเท็จจริงด้วย

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่มีการเสนอข่าวงัดพลาตหนังสือพิมพ์ต้องลงพิมพ์แก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าวโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๑๓ หนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอข่าวโดยเลื่อนลอยปราศจากแหล่งที่มา พึงระบุชื่อบุคคลที่สัมภาษณ์ หรือให้ข่าวอย่างเปิดเผย เว้นแต่จะมีเหตุอันควรปกปิดเพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของแหล่งข่าว และต้องเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับข่าวสารของสาธารณชน

ข้อ ๑๔ หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดชื่อและฐานะของบุคคลที่ให้ข่าวไว้เป็นความลับ หากได้ให้คำมั่นแก่แหล่งข่าวนั้นไว้

หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดนามปากกาหรือนามแฝงที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์นั้นไว้เป็นความลับ

ข้อ ๑๕ ในการเสนอข่าวหรือภาพใด ๆ หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงมิให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาสในการเสนอข่าวตามวรรคแรกต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือโศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาสนั้นไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง

ข้อ ๑๖ การพาดหัวข่าวและความนำของหนังสือพิมพ์ ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าว และต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าว

ข้อ ๑๗ หนังสือพิมพ์จะต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาดลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนอย่างถ่วง

ข้อ ๑๘ ในการแสดงความคิดเห็นหรือการวิพากษ์วิจารณ์ หนังสือพิมพ์ต้องให้ความเที่ยงธรรมแก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิงเสมอ

ข้อ ๑๙ ข้อความที่เป็นประกาศโฆษณาที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ ต้องแสดงให้เห็นชัดว่าเป็นประกาศโฆษณา จะแอบแฝงเป็นการเสนอข่าวหรือความคิดเห็นมิได้

หมวด ๓

จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ ๒๐ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต้องไม่ประพฤติปฏิบัติการใด ๆ อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ข้อ ๒๑ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องไม่วาดอ้างหรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ เพื่อเรียกร้องสิทธิ หรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ไม่ชอบธรรม

ข้อ ๒๒ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องละเว้นการรับอามิสสินจ้างอันมีค่า หรือผลประโยชน์ใด ๆ เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใด อันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

หมวด ๔

แนวปฏิบัติของหนังสือพิมพ์และผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ ๒๓ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์พึงละเว้นการรับอภิสิทธิ์ หรือตำแหน่งเพื่อให้กระทำการ หรือไม่กระทำการใด อันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

ข้อ ๒๔ การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์พึงตระหนักถึงความสำคัญของข่าวต่อสาธารณชนและไม่เสนอข่าวในทำนองชวนเชื่อในเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ข้อ ๒๕ การได้มาซึ่งข่าวสาร หนังสือพิมพ์พึงใช้วิธีที่สุภาพและซื่อสัตย์

ข้อ ๒๖ ในการแสดงความคิดเห็น หนังสือพิมพ์พึงกระทำโดยบริสุทธิ์ใจ และไม่มีพันธะกรณีอื่นใด นอกจากมุ่งปฏิบัติหน้าที่เพื่อสาธารณชน โดยไม่ยอมให้อิทธิพลอื่นใดมาครอบงำความคิดเห็น

ข้อ ๒๗ หนังสือพิมพ์ พึงละเว้นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เว้นแต่กรณีเพื่อประโยชน์สาธารณะ

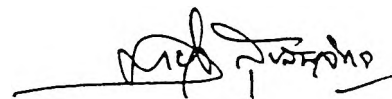
ข้อ ๒๘ หนังสือพิมพ์พึงใช้ความระมัดระวังอย่างรอบคอบ ให้ประกาศโฆษณาทั้งหลายอยู่ในขอบเขตของศีลธรรมและวัฒนธรรม

หนังสือพิมพ์พึงระมัดระวังที่จะไม่เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่น่าสงสัยว่าจะเป็นภัยแก่สังคม หรือสาธารณสุข

ข้อ ๒๙ หนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่มีเหตุให้น่าเชื่อว่าเจ้าของประกาศโฆษณานั้นเจตนาจะทำให้ผู้อ่านหลงเชื่อในสิ่งที่ยังมลาย

ข้อ ๓๐ ภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพหรือมีความหมายเหยียดหยาม

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๑



(นายมาแจ้ง สุขสมจิตร)

ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ภาคผนวก จ



สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
THE PRESS COUNCIL OF THAILAND

ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๔ (๔) และข้อ ๒๔ แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๐ คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีมติเห็นชอบให้ตราข้อบังคับว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ (นิยาม)

ในข้อบังคับนี้

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์

“จริยธรรมแห่งวิชาชีพ” หมายถึง จริยธรรมแห่งวิชาชีพตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๑

ข้อ ๒ (เงื่อนไขที่ต้องกระทำก่อนการร้องเรียน)

การร้องเรียนว่าข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือการร้องเรียนว่าพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพจะกระทำได้อเมื่อผู้ได้รับความเสียหายได้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมด้วยพยานหลักฐานต่อหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นโดยตรง เพื่อให้ดำเนินการบรรเทาความเสียหาย แต่ถูกปฏิเสธหรือเพิกเฉย หรือการบรรเทาความเสียหายไม่เป็นที่พอใจของผู้เสียหาย

ข้อ ๓ (อายุความการร้องเรียน)

การร้องเรียนว่าข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือการร้องเรียนว่าพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพต้องกระทำภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ผู้เสียหายทราบเรื่อง

ข้อ ๔ (ผู้มีสิทธิร้องเรียน)

ผู้เสียหาย หรือบุคคลใด ๆ มีสิทธิร้องเรียนว่าข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือร้องเรียนว่าพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ข้อ ๕ (ผู้รับการร้องเรียน)

การร้องเรียนว่าข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือการร้องเรียนว่าพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพให้ร้องเรียนไปยังคณะกรรมการ หรือจะร้องเรียนต่อคณะกรรมการโดยตรงก็ได้

ข้อ ๖ (การทียบยกเรื่องร้องเรียนขึ้นดำเนินการเอง)

เมื่อคณะกรรมการเห็นว่าหนังสือพิมพ์หรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ละเมิดหรือประพฤติดิฉิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพจนอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ คณะกรรมการมีอำนาจทียบยกเรื่องขึ้นตรวจสอบและดำเนินการตามข้อ ๒๔ แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้

ข้อ ๗ (แบบการร้องเรียน)

การร้องเรียนว่าข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือการร้องเรียนว่าพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ให้ทำเป็นหนังสือตามแบบท้ายของข้อบังคับนี้ และต้องแนบและ/หรือระบุพยานหลักฐานเบื้องต้นมาพร้อมหนังสือร้องเรียน

ข้อ ๘ (ผู้มีอำนาจพิจารณาเบื้องต้น)

เว้นแต่กรณีตามข้อ ๖ อนุกรรมการมีหน้าที่พิจารณาทำความเข้าใจในเรื่องร้องเรียนเสนอคณะกรรมการ

ข้อ ๙ (การสั่งไม่รับเรื่องร้องเรียน)

เมื่อคณะกรรมการได้รับเรื่องร้องเรียน ให้อนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามนัยข้อ ๒ และข้อ ๓ เสียก่อน ทั้งนี้ต้องกระทำโดยเร็ว

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าเรื่องร้องเรียนใดมิได้เป็นไปตามนัยข้อ ๒ หรือขาดอายุความตามข้อ ๓ ให้อนุกรรมการสั่งไม่รับพิจารณาเรื่องร้องเรียนนั้นแล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้เสียหายทราบ ทั้งนี้ต้องกระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน

ข้อ ๑๐ (หน้าที่ของอนุกรรมการ)

เมื่ออนุกรรมการเห็นว่าคำร้องเรียนถูกต้องตามข้อ ๒ และไม่ขาดอายุความตามข้อ ๓ ให้คณะอนุกรรมการพิจารณาเนื้อหาของเรื่องต่อไป

คณะอนุกรรมการต้องเริ่มประชุมพิจารณาเนื้อหาของเรื่องโดยไม่ชักช้า โดยต้องรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวงเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริง แล้วจัดทำเป็นสำนวนขึ้นให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

ข้อ ๑๑ (การแก้ข้อกล่าวหา)

คณะอนุกรรมการต้องแจ้งเรื่องที่ร้องเรียนให้ผู้ถูกร้องเรียนทราบ และต้องเปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องเรียนชี้แจงแก้ข้อร้องเรียนด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือ

ในกรณีที่ผู้ถูกร้องเรียนชี้แจงแก้ข้อร้องเรียนด้วยวาจา ให้คณะอนุกรรมการบันทึกคำชี้แจงไว้แล้วให้ผู้ถูกร้องเรียนลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

การสละสิทธิในการชี้แจงแก้ข้อร้องเรียนของผู้ถูกร้องเรียนไม่เป็นเหตุให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียน

ข้อ ๑๒ (อำนาจหน้าที่ในการแสวงหาพยานหลักฐาน)

เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐาน คณะอนุกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เชิญผู้ร้องเรียน และผู้ถูกร้องเรียนมาชี้แจงด้วยวาจา

(๒) ให้ผู้ถูกร้องเรียนชี้แจงแก้ข้อร้องเรียนเป็นหนังสือ

(๓) ให้ผู้ร้องเรียน และผู้ถูกร้องเรียนส่งพยานหลักฐานเพิ่มเติม

(๔) แสวงหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมเอง

ข้อ ๑๓ (การทำรายงานและความเห็น)

เมื่อคณะอนุกรรมการเห็นว่าการตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องที่ร้องเรียนเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะอนุกรรมการวินิจฉัยทำความเข้าใจประกอบสำนวนว่าคำร้องเรียนมีมูลว่าขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพหรือไม่ แล้วรายงานเสนอคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป

ข้อ ๑๔ (ส่วนประกอบของรายงานและความเห็น)
รายงานและความเห็นของคณะอนุกรรมการต้องมีข้อสำคัญเหล่านี้เป็นอย่างน้อย

(๑) วัน เดือน ปี ที่ทำรายงานและความเห็น

(๒) ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ถูกร้องเรียน

(๓) พฤติกรรมโดยย่อที่ปรากฏในเรื่องร้องเรียน

(๔) พยานหลักฐานที่รวบรวมได้

(๕) ข้อเท็จจริงที่พิจารณาได้ความ

(๖) เหตุผลในการวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ ๑๕ (การอุทธรณ์คำสั่งไม่รับเรื่องร้องเรียน)

ผู้ร้องเรียนมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของคณะอนุกรรมการที่สั่งไม่รับเรื่องร้องเรียนตามข้อ ๔ ต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากคณะอนุกรรมการ

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการเห็นพ้องด้วยกับคณะอนุกรรมการ ให้คณะกรรมการมีคำสั่งยกอุทธรณ์ แต่ถ้าคณะกรรมการไม่เห็นพ้องด้วยกับคำสั่งของคณะอนุกรรมการ ให้คณะกรรมการมีคำสั่งให้ส่งเรื่องร้องเรียนให้คณะอนุกรรมการดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่แล้วแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้อุทธรณ์ทราบ

คำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคสองให้เป็นที่สิ้นสุด

ข้อ ๑๖ (การดำเนินการของคณะกรรมการ)

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานและความเห็นและสำนวนตามข้อ ๑๓ จากคณะอนุกรรมการแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องที่ร้องเรียน และหากกระทำไม่ได้ต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมคณะกรรมการ

คณะกรรมการต้องวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องที่ร้องเรียนให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียนนั้นจากคณะอนุกรรมการ

ข้อ ๑๗ (การรวบรวมพยานหลักฐานของคณะกรรมการ)

ให้นำบทบัญญัติข้อ ๑๒ มาใช้บังคับกับการพิจารณาดำเนินการของคณะกรรมการด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๑๘ (การรวมพิจารณาเรื่องร้องเรียน)

กรณีที่มีการร้องเรียนหลายเรื่องอันเกิดจากการกระทำของผู้ถูกร้องเรียนกรณีเดียวหรือหลายกรณีเกี่ยวเนื่องกัน คณะกรรมการมีอำนาจรวมพิจารณาเป็นเรื่องเดียวกันได้

ข้อ ๑๙ (การลงมติวินิจฉัยชี้ขาด)

การวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการว่าเรื่องที่ร้องเรียนฟังขึ้นหรือไม่ และการใช้มาตรการตามข้อ ๒๔ แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด

การลงมติของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งต้องกระทำเป็นการลับ

ข้อ ๒๐ (รูปแบบคำวินิจฉัยชี้ขาด)

คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการให้ทำเป็นคำวินิจฉัยของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อ ๒๑ (ส่วนประกอบของคำวินิจฉัยชี้ขาด)

ให้นำบทบัญญัติข้อ ๑๔ มาใช้บังคับกับคำวินิจฉัยตามข้อ ๒๐ ด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยว่าเรื่องที่ร้องเรียนพ้องขึ้น ให้ระบุมাত্রการตามข้อ ๒๔ แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติในคำวินิจฉัยนั้นด้วย

ข้อ ๒๒ (หน้าที่ของเลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ)

ให้เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มีหน้าที่แจ้งคำสั่งของคณะกรรมการตามข้อ ๑๔ และคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการตามข้อ ๒๐ ให้ผู้ร้องเรียนทราบโดยเร็ว โดยแนบสำเนาคำสั่งหรือคำวินิจฉัยชี้ขาดแล้วแต่กรณีไปด้วย

ข้อ ๒๓ (หน้าที่ของประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ)

การแจ้งและการสั่งการอันเกี่ยวกับมาตรการตามข้อ ๒๔ แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อ ๒๔ (การนำหลักกฎหมายวิธีพิจารณามาใช้บังคับ)

ให้นำหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตราการ ๔ สิ่งมาตรา ๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับกับการดำเนินการของคณะกรรมการและคณะกรรมการโดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๑



(นายมานิง สุขสมจิตร)

ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

คำแถลงของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ด้วยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้รับเรื่องร้องเรียนรวมทั้งได้ติดตามการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ในระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่า หนังสือพิมพ์บางฉบับยังมีกรณีที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าการทำหน้าที่นั้นๆ อาจขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2541

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จึงเตือนมายังหนังสือพิมพ์ทั้งหลายดังต่อไปนี้

1. การเสนอข่าวที่มีการพาดพิงอันอาจเกิดความเสียหายต่อบุคคลหรือองค์กรใดๆ ต้องแสดงถึงความพยายามในการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริงด้วย มิใช่เชื่อแต่ข้อมูลจากบุคคลหรือเอกสารจากฝ่ายเดียวหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยมีได้ตรวจสอบความถูกต้องวันเสียก่อน

ในการแสดงความคิดเห็นหรือการวิพากษ์วิจารณ์ หนังสือพิมพ์ต้องให้ความเที่ยงธรรมแก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิงเสมอ

2. หนังสือพิมพ์พึงใช้ความระมัดระวังที่จะไม่เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่เป็นภัยต่อสังคมหรือสาธารณะ การเป็นสื่อโฆษณาขายวัตถุลามกอนาจาร เช่น ภาพยนตร์ วีดีโอ ซีดี หรือรูปภาพ รวมทั้งการโฆษณาขายบริการที่ผิดศีลธรรม ก็เป็นสิ่งที่ไม่พึงกระทำ

วันที่ 6 มิถุนายน 2543

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ภาคผนวก ฉ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ร่างพระราชบัญญัติสงเคราะห์ คู่สมรสวัยสติภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก

พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงเคราะห์ คู่สมรสวัยสติภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก

เหตุผล

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการสงเคราะห์ คู่สมรสวัยสติภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก ใช้บังคับมานาน สาระสำคัญและวิธีการสงเคราะห์ คู่สมรสวัยสติภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ยังอยู่ในรูปประกาศของคณะปฏิวัติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สมควรที่จะปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาในด้านในทางที่เหมาะสมตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติสงเคราะห์ คຸ້ມครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงเคราะห์ คຸ້ມครองสวัสดิภาพและ
ส่งเสริมความประพฤติเด็ก

.....
.....
มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติสงเคราะห์ คຸ້ມครองสวัสดิภาพและ
ส่งเสริมความประพฤติเด็ก พ.ศ."

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัด
จากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

(1) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515

(2) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

มาตรา 4 บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นที่มีบทบัญญัติไว้แล้วในพระราช-
บัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้

"เด็ก" หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติ
ภาวะด้วยการสมรส ¹⁴² ^{ตัว}

"นักเรียน" หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาหรือ
เทียบเท่า ทั้งสายสามัญและสายอาชีพอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน

¹⁴³ ^{ตัว}
"นักศึกษา" หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาอยู่ในสถาน
ศึกษาของรัฐหรือเอกชน

"บิดามารดา" หมายความว่า บิดามารดาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้
 หมายความว่าบิดามารดาที่มีได้จดทะเบียนสมรสกันด้วย

"บิดามารดาบุญธรรม" หมายความว่า บุคคลที่จดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

"บิดามารดาเลี้ยง" หมายความว่า สามีหรือภริยาของมารดาหรือบิดาของเด็ก ไม่ว่าจะได้
 จดทะเบียนสมรสกันหรือไม่

"ครอบครัวอุปถัมภ์" หมายความว่า ครอบครัวหรือบุคคลที่รับเด็ก ซึ่งมีบุตรไว้
 อุปการะเลี้ยงดูอย่างบุตร

"ผู้ปกครอง" หมายความว่า บิดามารดา ผู้อนุบาล และผู้ปกครองตามประมวลกฎหมาย
 แพ่งและพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงบิดามารดาบุญธรรม บิดามารดาเลี้ยง ครอบครัวอุปถัมภ์
 ผู้ปกครองสวัสดิภาพ นายจ้างและบุคคลอื่นซึ่งรับเด็กไว้ในความอุปการะเลี้ยงดูหรือซึ่งเด็กอาศัยอยู่ด้วย

"ผู้ปกครองสวัสดิภาพ" หมายความว่า ผู้มีหน้าที่ปกครองดูแลเด็กเกี่ยวกับความประพฤติ
 และความเป็นอยู่ของเด็กตลอดเวลาที่เด็กอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์
 สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและสถานพัฒนาและฟื้นฟูตามพระราชบัญญัตินี้

"ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพ" หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งจากอธิบดีหรือผู้ว่าราชการ-
 จังหวัดให้เป็นผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามหมวด 7

"การสงเคราะห์" หมายความว่า การให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก รวมทั้งครอบครัว ซึ่งอยู่
 ในสถานะที่จะต้องได้รับการสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเงิน
 ตรา เครื่องอุปโภคบริโภค หรือการให้บริการอื่น ๆ ซึ่งกระทำโดยหน่วยงานของทางราชการหรือเอกชน
 ตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

* "การคุ้มครองสวัสดิภาพ" หมายความว่า การปกป้อง ดูแล พัฒนาและฟื้นฟูเด็กและครอบ
 ครัว ซึ่งอยู่ในสถานะที่จะต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ซึ่ง
 กระทำโดยหน่วยงานของทางราชการหรือเอกชนตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

"ทารุณกรรม" หมายความว่า การกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใด ๆ จนเป็น
 เหตุให้เสื่อมเสียสุขภาพหรือเกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ การกระทำผิดทางเพศต่อเด็ก การใช้เด็กให้
 กระทำ หรือประพฤตินลักษณะเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจหรือขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี
 ทั้งนี้ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

"การเลี้ยงดูโดยมิชอบ" หมายความว่า ไม่ให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตและการรักษา
 พยาบาลเด็ก ตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดโดยกฎกระทรวง รวมทั้งไม่จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาหรือ
 การศึกษาอบรมตามวัยอันสมควรหรือปล่อยปละละเลยจนน่าจะเกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของเด็ก

"เด็กเร่ร่อน" หมายความว่า เด็กที่ไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือมีแต่ไม่เลี้ยงดูหรือไม่สามารถเลี้ยงดู จนเป็นเหตุให้เด็กต้องเร่ร่อนไปในที่ต่าง ๆ หรือเด็กที่มีความประพฤตินอกใช้ชีวิตเร่ร่อน จนน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของตน

"เด็กกำพร้า" หมายความว่า เด็กที่ไม่ปรากฏบิดามารดาหรือถูกทอดทิ้งหรือพลัดหลงและไม่สามารถติดตามบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้

"เด็กพิการ" หมายความว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางกาย สมอง สติปัญญาหรือจิตใจไม่ว่าความบกพร่องนั้นจะมีมาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง

"เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด" หมายความว่า เด็กที่ประพฤตินั้นไม่สมควรแก่วัย ประกอบอาชีพหรือคบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดี หรืออยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานที่อันอาจชักนำไปในทางเสียหายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

"เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก" หมายความว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจนหรือบิดามารดาหย่าร้าง ทิ้งร้าง ถูกคุมขังหรือแยกกันอยู่ หรือเด็กที่ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินกว่าวัยหรือกำลังความสามารถและสติปัญญา หรือไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองให้พ้นภัยได้

"สถานรับเลี้ยงเด็ก" หมายความว่า สถานที่รับเลี้ยงเด็กที่มีอายุไม่เกินหกปีบริบูรณ์ และจำนวนเกินกว่าห้าคน ซึ่งเด็กไม่เกี่ยวข้องเป็นญาติกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสถานรับเลี้ยงเด็กดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสถานพยาบาลหรือโรงเรียนทั้งของรัฐและเอกชน

"สถานแรกรับ" หมายความว่า สถานที่รับเด็กไว้อุปการะเป็นการชั่วคราวเพื่อประเมินเด็กและครอบครัวกำหนดแนวทางในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็กแต่ละราย

"สถานสงเคราะห์" หมายความว่า สถานที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูเด็กที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์ ซึ่งมีจำนวนเกินกว่าห้าคนขึ้นไป

"สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ" หมายความว่า สถานที่ให้การศึกษา อบรม ฝึกอาชีพและแก้ไขความประพฤติ บำบัดรักษา ฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแก่เด็กที่หึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ

"สถานพัฒนาและฟื้นฟู" หมายความว่า สถานที่ โรงเรียน สถาบัน ศูนย์หรือหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อให้การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนให้การศึกษาแนะแนวและการฝึกอบรมอาชีพแก่เด็กที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเป็นพิเศษ

"สถานแนะแนวปัญหาเด็กและครอบครัว" หมายความว่า สถานที่ให้คำแนะนำแก้ไขปัญหของเด็กและครอบครัวเกี่ยวกับอันตรายอันอาจเกิดขึ้นแก่เด็กทั้งทางร่างกาย จิตใจและศีลธรรม

(6) หน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการสงเคราะห์ กลุ่มครอบครัวสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กแห่งชาติมอบหมาย

(7) วินิจฉัยชี้ขาดตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นหน้าที่รวมทั้งมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ หรือคำชี้แจงจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการวินิจฉัยชี้ขาดด้วย

มาตรา 21 ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการสงเคราะห์ กลุ่มครอบครัวสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กแห่งชาติ ขึ้นใน กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการสงเคราะห์ กลุ่มครอบครัวสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก

(2) ประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์ กลุ่มครอบครัวสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก

(3) พัฒนาระบบ รูปแบบและวิธีการตลอดจนให้บริการด้านสงเคราะห์ กลุ่มครอบครัวสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก

(4) รวบรวมผลการวิเคราะห์ วิจัย ดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย รวมทั้งแผนงานในการสงเคราะห์ กลุ่มครอบครัวสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องแล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

(5) ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด 3

การปฏิบัติต่อเด็ก

มาตรา 22 การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติ

มาตรา 23 บิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ปกครองสวัสดิภาพ จำต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามสมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

กรณีที่ยุติบัตร บิดามารดา ผู้ปกครอง ตกอยู่ในสภาพไม่อาจให้การอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เด็กได้รับการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพทันที โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนาของเด็กนั้น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือเพื่อมิให้เด็กได้รับอันตราย พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการที่เหมาะสมดังต่อไปนี้

(1) จัดสถานที่อยู่อาศัยให้เด็กอยู่ภายใต้การคุ้มครองดูแลโดยแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพ ตามมาตรา 67

(2) จัดให้มีการช่วยเหลือในรูปของการสงเคราะห์ ตามมาตรา 32

(3) จัดให้เด็กได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตาม มาตรา 42

มาตรา 24 บิดามารดา ผู้ปกครอง ผู้ปกครองสวัสดิภาพ ต้องปกป้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจและต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดขวางต่อความเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กไม่ว่าในทางใด ๆ

กรณีที่บิดามารดา ผู้ปกครอง กระทำการใดอันน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องให้การสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพในทันทีโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ของเด็กนั้น

พ.ศ. ๒๕๖๓

มาตรา 25 อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้บริหารองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ดูแลและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในเขตอำนาจ ไม่ว่าเด็กนั้นจะมีบิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ดูแลและตรวจสอบสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและสถานพัฒนาและฟื้นฟู ที่ตั้งอยู่ในเขตอำนาจ

มาตรา 26 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมวด 4 และหมวด 5 มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ตรวจสอบในสถานที่ใด ๆ ที่น่าเชื่อว่ามีทารุณกรรมเด็ก หรือมีการกักขังหรือเลี้ยงดูเด็กโดยมิชอบ แต่ถ้าเป็นที่โหลวมจะต้องมีหมายค้นจากศาล เว้นแต่เป็นกรณีเร่งด่วน หากชักช้าเด็กนั้นอาจได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ หรือถูกนำไปสถานอื่นซึ่งยากแก่การติดตามช่วยเหลือ พนักงานเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบโดยไม่ต้องมีหมายก็ได้

(2) ชักถามเด็ก เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าเด็กนั้นจำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ และในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ให้มีอำนาจนำตัวเด็กไปยังที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว รวมทั้งบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ ในการนี้จะต้องกระทำโดยมิชักช้า ไม่ว่ากรณีใด ๆ ห้ามมิให้กักตัวเด็กไว้นานเกินกว่าสิบสองชั่วโมง เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวให้ปฏิบัติตาม (6) ระหว่างที่เด็กอยู่ในความดูแล จะต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู หากเจ็บป่วยต้องให้การรักษาพยาบาล

(3) เรียกบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่นมาให้ถ้อยคำหรือขอเท็จจริงเกี่ยวกับความเป็นอยู่ ความประพฤติ สุขภาพและความสัมพันธ์ในครอบครัวของเด็ก

(4) สั่งให้บิดามารดา ผู้ปกครองของเด็ก หรือสั่งให้นายจ้างหรือผู้ประกอบการ เจ้าของ หรือผู้ครอบครองสถานที่ที่เด็กทำงานหรือเคยทำงาน อาศัยหรือเคยอาศัยอยู่ หรือสั่งให้เจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้ดูแลสถานศึกษาที่เด็กกำลังศึกษาหรือเคยศึกษา หรือสั่งให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพ ให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานเกี่ยวกับความเป็นอยู่หรือการศึกษาหรือการทำงานหรือความประพฤติของเด็กมาให้

(5) เข้าไปในสถานที่อยู่อาศัยของบิดามารดา ผู้ปกครองของเด็ก สถานที่ประกอบการของนายจ้างของเด็ก สถานศึกษาของเด็กหรือสถานที่ที่เด็กนั้นมีความเกี่ยวข้องด้วย ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกเพื่อสอบถามบุคคลที่อยู่ในที่นั้น ๆ และรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานใด ๆ เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การเลี้ยงดู อุปนิสัย ความประพฤติของเด็ก

(6) มอบตัวเด็กให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองเพื่อดูแลหรือมอบตัวเด็กให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองพร้อมกับแนะนำหรือชักชวนบิดามารดาหรือผู้ปกครองให้ปกครองและอุปการะเลี้ยงดูเด็กในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กนั้นได้รับการพัฒนาในทางที่เหมาะสม

(7) ทำรายงานเกี่ยวกับตัวเด็กเพื่อมอบให้แก่สถานแรกรับในกรณีมีการส่งเด็กไปยังสถานแรกรับหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อมีการร้องขอ

ไม่ว่ากรณีใด ๆ เด็กที่อยู่ในความดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องได้รับการอุปการะเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม และก่อนที่จะจัดให้เด็กเข้าอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและสถานพัฒนาและฟื้นฟู จะต้องปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และการแพทย์ก่อนเท่าที่สามารถกระทำได้

มาตรา 27 ห้ามมิให้บิดามารดาหรือผู้ปกครอง

(1) ทอดทิ้งเด็กไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือสถานพยาบาลหรือไว้กับบุคคลที่รับจ้างเลี้ยงเด็กหรือสถานที่ใด ๆ หรือที่สาธารณะ โดยเจตนาที่จะไม่รับเด็กนั้นกลับคืน

(2) ละทิ้งเด็กไว้ ณ สถานที่ใด ๆ โดยไม่จัดให้มีการป้องกันดูแลสวัสดิภาพหรือให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม

(3) กระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการขัดขวางความเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก

(4) จงใจหรือประมาทเลินเล่อไม่ใส่ใจสิ่งที่เป็นแก่การดำรงชีวิตหรือด้านสุขภาพอนามัยจนน่าจะเกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของเด็ก

(5) กระทำการใด ๆ ต่อเด็กอันมีลักษณะถือได้ว่าเป็นการเลี้ยงดูโดยมิชอบ

มาตรา 28 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ห้ามมิให้ผู้ใด

(1) กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

(2) จงใจหรือประมาทเลินเล่อไม่ทำให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือการรักษาพยาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแลของตน จนน่าจะเกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของเด็ก

(3) ชักจูง บังคับ ชูเชิญ ยินยอมหรือส่งเสริมให้เด็กประพฤตินั้นไม่สมควรแก่วัย หรือน่าจะทำให้เด็กนั้นมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด

(4) โฆษณาทางสื่อมวลชนหรือกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อรับเด็ก หรือยกเด็กให้แก่บุคคลอื่นที่มีโชษญาติของเด็กนั้น เว้นแต่เป็นการกระทำของทางราชการหรือได้รับอนุญาตจากทางราชการแล้ว

(5) ชักจูง ชูเชิญ ยินยอม ส่งเสริมหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ทำให้เด็กไปเป็นขอทาน เร่ร่อนหรือกระทำผิด หรือใช้ จ้างวานหรือชูเชิญให้เด็กเป็นเครื่องมือขอทานหรือกระทำผิดหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก

(6) ให้ ขาย หรือแลกเปลี่ยนเด็กกับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด

(7) ใช้หรือจ้างเด็กให้ทำงานหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจของเด็ก หรือมีผลกระทบต่อความเจริญเติบโตหรือขัดขวางต่อพัฒนาการของเด็ก

(8) ใช้ ชูเชิญ ชักจูงหรือยินยอมส่งเสริมให้เด็กเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใด ๆ เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อพัฒนาการตามวัยของเด็ก หรือมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมต่อเด็ก

(9) ยินยอมหรือใช้ให้เด็กเล่นการพนันไม่ว่าชนิดใดหรือเข้าไปในสถานที่เล่นการพนันหรือสถานค้าประเวณี สถานเรีงรมย์หรือสถานที่ใด ๆ ที่ห้ามมิให้เด็กเข้า

(10) ใช้ ยินยอม ชักจูง บุขง ส่งเสริม หลอกลวงหรือชูเชิญด้วยประการใด ๆ ให้เด็กแสดงหรือกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะ เป็น ไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด ๆ แม้เด็กจะยินยอมก็ตาม

(11) จำหน่าย จำย แจก แลกเปลี่ยนหรือให้สุราหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมแอลกอฮอล์ บุหรี่ หรือผลิตภัณฑ์บุหรี่ให้แก่เด็ก แม้เด็กจะมีได้เสพสุราหรือบุหรืนั้นก็ตาม

มาตรา 29 ห้ามมิให้โฆษณาทางสื่อมวลชนหรือเผยแพร่ผ่านสื่อสารสนเทศประเภทใด ๆ ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก บิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ด้วย ในลักษณะที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณหรือสิทธิประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดของเด็ก

มาตรา 30 ผู้ใดพบเห็นเด็กตกอยู่ในสภาพจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ จะต้องให้การช่วยเหลือเบื้องต้นหรือแจ้งต่อนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพโดยมิชักช้า

แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่รับตัวเด็กไว้รักษาพยาบาล ครูอาจารย์ นายจ้าง ซึ่งมีหน้าที่ดูแลเด็กที่เป็นศิษย์ หรือลูกจ้าง หากเป็นที่ปรากฏชัดหรือเป็นที่น่าสงสัยว่าเด็กนั้นถูกระงับหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ให้รีบรายงานให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ทราบโดยมิชักช้า

การแจ้งหรือการรายงานตามมาตรา 30 นี้ เมื่อได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่ก่อให้เกิดความรับผิดแก่ผู้แจ้ง

หมวด 4

การสงเคราะห์เด็ก

มาตรา 31 เด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ได้แก่ เด็กดังต่อไปนี้

- (1) เป็นเด็กเร่ร่อน หรือเด็กกำพร้า
- (2) ถูกทอดทิ้งไว้ ณ ที่ใดที่หนึ่ง
- (3) บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด เช่น ถูกจำคุก กักขัง พิกการ ทูพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ยากจน เป็นผู้เข่าว หยา ถูกทิ้งร้าง เป็นโรคจิตหรือโรคประสาท มีพฤติกรรมหรือการประกอบอาชีพที่มีลักษณะไม่เป็นคุณต่อเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล
- (4) ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ถูกกระทำทารุณกรรม หรือตกอยู่ในภาวะอื่นใดอันอาจเป็นเหตุให้เด็กมีความประพฤดิเสื่อมเสียในทางศีลธรรมอันดีหรือเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ
- (5) บกพร่องทางร่างกาย สมอง สติปัญญา หรือจิตใจและไม่มีผู้อุปการะเลี้ยงดู หรือเป็นเด็กพิการ
- (6) อยู่ในสภาวะที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น หรือเป็นเด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก

มาตรา 32 พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้อาจดำเนินการตามมาตรา 26 หรือดำเนินการให้การสงเคราะห์หรือแนะนำแก่ครอบครัวของเด็กหรือบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ตามวิธีการที่เหมาะสมดังต่อไปนี้

- (1) ให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์แก่เด็กและครอบครัวหรือบุคคลที่อุปการะเลี้ยงดูเด็ก ทั้งนี้ เพื่อให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองสามารถอุปการะเลี้ยงดูเด็กได้ตามมาตรา 23 วรรคหนึ่ง

(2) มอบเด็กให้อยู่ในความอุปการะของบุคคลที่เหมาะสมและยินยอมรับเด็กไว้อุปการะ เลี้ยงดูตามระยะเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินหนึ่งเดือน ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการตาม (1) ได้

(3) กำหนดการเพื่อให้เด็กได้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการรับ เด็กเป็นบุตรบุญธรรม

(4) กำเด็กเข้ารับการอุปการะในครอบครัวอุปถัมภ์หรือสถานรับเลี้ยงเด็กที่เหมาะสมและ ยินยอมรับเด็กนั้นไว้อุปการะ

(5) กำเด็กเข้ารับการอุปการะในสถานแรกรับ

(6) กำเด็กเข้ารับการอุปการะในสถานสงเคราะห์

(7) ส่งเด็กเข้าศึกษาหรือฝึกหัดอาชีพ

วิธีการให้การสงเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และไม่ ว่ากรณีใด ๆ การดำเนินการให้การสงเคราะห์ตาม (4) (5) และ (6) ต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาในกรณีที่บิดาหรือมารดาถึงแก่ความตายหรือไม่อาจให้ความยินยอมได้ หรือจาก ผู้ปกครองของเด็ก ตามที่ยินยอมดังกล่าวต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกำหนด หรือด้วยวาจาต่อ หน้าพยานอย่างน้อย 2 คน ในกรณีที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสม ควร ให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจส่งเด็กเข้ารับการสงเคราะห์ตามวิธีการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดต้องฟังรายงานและความเห็นของผู้เชี่ยวชาญสาขาสังคมสงเคราะห์และการ แพทย์ก่อน

ให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีมีอำนาจกำหนดระยะเวลาในการสงเคราะห์ เด็กตาม (4) (5) และ (6) แต่ถ้ามีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปอาจจะขยายหรือย่นระยะเวลาที่กำหนดไว้แล้ว ก็ได้ตามแต่เห็นสมควร ในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับดำเนินการจัดให้เด็ก สามารถกลับไปอยู่ในความปกครองของบิดามารดาหรือผู้ปกครองโดยมิชักช้า

กรณีที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองร้องขอรับเด็กที่อยู่ระหว่างการสงเคราะห์ไปปกครอง ดูแลเอง ถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครองแสดงให้เห็นว่าสามารถปกครองและอุปการะเลี้ยงดูเด็กได้ ให้ อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้เด็กนั้นพ้นจากการสงเคราะห์ และมอบตัวเด็กให้แก่บิดามารดาหรือ ผู้ปกครองรับไปปกครองดูแลได้ แม้ยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาในการสงเคราะห์ก็ตาม เมื่อบุคคลที่ได้ รับการสงเคราะห์มีอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์แต่ยังอยู่ในสภาพที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์ อธิบดีหรือ ผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี อาจสั่งให้บุคคลนั้นได้รับการสงเคราะห์ต่อไปจนอายุยี่สิบปีบริบูรณ์ก็ได้ แต่ถ้าบุคคลนั้นร้องขอและมีเหตุจำเป็นต้องการให้การสงเคราะห์ต่อไปอีก อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณีอาจสั่งให้สงเคราะห์บุคคลนั้นต่อไปตามความจำเป็นและสมควร แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินเวลาที่ บุคคลนั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์

มาตรา 33 เมื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับหรือสถานสงเคราะห์ได้รับตัวเด็กไปตาม มาตรา 32(4) (5) (6) ให้รีบทำการประเมินเด็กและครอบครัว และเสนอความเห็นเกี่ยวกับวิธีการ สงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กแต่ละราย พร้อมด้วยประวัติไปยังอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี โดยมีชักช้า ให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

มาตรา 34 กรณีที่อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้เด็กเข้ารับการสงเคราะห์โดยบิดา มารดาหรือผู้ปกครองของเด็กไม่ยินยอมตามมาตรา 32 วรรคสอง กรณีที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของ เด็กไม่เห็นด้วยกับกำหนดระยะเวลาตามมาตรา 32 วรรคสาม หรือกรณียื่นคำร้องขอรับเด็กไปปกครอง ดูแลเองแต่ได้รับการปฏิเสธจากอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา 32 วรรคสี่ แล้วแต่กรณี บิดา มารดาหรือผู้ปกครองย่อมมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อศาลตามมาตรา 92 ในเขตท้องที่นั้นภายใน 120 วัน

มาตรา 35 ระหว่างที่เด็กได้รับการสงเคราะห์ตามมาตรา 32 (2)(4) หรือ (6) หากปรากฏ ว่าเด็กนั้นเป็นเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดและพึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการ- จังหวัด แล้วแต่กรณีมีอำนาจสั่งให้ใช้วิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กนั้นได้

มาตรา 36 หากบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ให้การเลี้ยงดูโดยมิชอบแก่เด็กได้รับเด็ก กลับมาอยู่ในความดูแล มีพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าจะให้การเลี้ยงดูโดยมิชอบแก่เด็กอีก ก็ให้พนักงานเจ้า- หน้าที่หรือผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ให้คำแนะนำแก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กนั้น หากไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ ก็ให้ยื่นคำขอต่ออธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณีเพื่อ เรียกประกันทัณฑ์บน โดยกำหนดจำนวนเงินตามสมควรแก่ฐานะานุรูปว่าจะไม่กระทำการใด ๆ อันมี ลักษณะเป็นการเลี้ยงดูแก่เด็กโดยมิชอบ แต่ทั้งนี้กำหนดทัณฑ์บนได้ไม่เกินระยะเวลาสองปี

ไม่ว่ากรณีใด ๆ การให้คำแนะนำหรือการเรียกประกันทัณฑ์บนให้คำนึงถึงความ สามารถ ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

มาตรา 37 กรณีเด็กเร่ร่อน หรือเด็กกำพร้าให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรา 26 (2) ถ้าเด็กเจ็บป่วยหรือจำเป็นต้องตรวจสอบสุขภาพหรือเป็นเด็กพิการให้ดำเนินการตามมาตรา 42 และถ้าเป็น เด็กที่อยู่สถานพยายาลลำบาก จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ก็ให้ดำเนินการตามมาตรา 32 แต่ไม่ว่า กรณีใด ๆ ให้พยายามดำเนินการเพื่อให้เด็กสามารถกลับไปอยู่กับครอบครัวโดยเร็ว ถ้าปรากฏว่าสภาพ ครอบครัวหรือสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะที่จะให้เด็กกลับไปอยู่กับครอบครัว และมีเหตุจำเป็นที่จะต้องให้การ คุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กนั้นก็ได้

มาตรา 38 บิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติหรือผู้พบเห็นเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ตาม มาตรา 31 อาจนำเด็กนั้นไปขอรับการสงเคราะห์ ที่กรมประชาสงเคราะห์หรือสำนักงานประชา- สงเคราะห์จังหวัด หรือหน่วยงานสงเคราะห์เด็กของเอกชน เพื่อขอรับการสงเคราะห์ได้ ถ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่หรือผู้ปกครองสวัสดิภาพ หรือเจ้าของหรือผู้ดูแลสถานสงเคราะห์พิจารณาเห็นว่าจำเป็นต้อง

ดำเนินการสงเคราะห์ตามมาตรา 32 ก็ให้ดำเนินการสงเคราะห์ตามวิธีการที่เห็นสมควร แต่ถ้าเห็นสมควรทำการประเมินเด็กและครอบครัวเพื่อหาวิธีการสงเคราะห์ที่เหมาะสมจะส่งเด็กนั้นไปยังสถานแรกรับก่อนก็ได้

หมวด 5

การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

มาตรา 39 เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพได้แก่เด็กดังต่อไปนี้

- (1) ถูกกระทำทารุณกรรม
- (2) มีความประหลาดเสี่ยงต่อการกระทำผิด
- (3) อยู่ในสภาวะที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น

มาตรา 40 ผู้ใดพบเห็นหรือน่าเชื่อว่าจะมีการกระทำทารุณกรรมต่อเด็กให้รีบแจ้งด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ การแจ้งหรือการรายงานตามมาตรา นี้ เมื่อได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่ก่อให้เกิดความรับผิดแก่ผู้แจ้ง

มาตรา 41 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ได้รับแจ้งเหตุตามมาตรา 40 หรือเป็นผู้พบเห็นหรือมีพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าจะมีการกระทำทารุณกรรม ต่อเด็กในสถานที่ใด ๆ ให้มีอำนาจเข้าตรวจค้นตามมาตรา 26 (1) และมีอำนาจแยกตัวเด็กจากครอบครัวของเด็ก เพื่อให้การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กโดยเร็วที่สุด

มาตรา 42 การดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 41 ต้องรีบจัดให้มีการตรวจรักษาทางร่างกายและจิตใจทันที ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรต้องประเมินเด็กและครอบครัวเพื่อหาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็กก็อาจส่งตัวเด็กไปสถานแรกรับก่อนก็ได้ หรือถ้าจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ก็ให้ดำเนินการตามหมวด 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้ และถ้าจำเป็นต้องให้การฟื้นฟูสภาพจิตใจก็ให้รีบส่งเด็กไปยังสถานพัฒนาและฟื้นฟู

การส่งเด็กไปสถานแรกรับหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูหรือสถานที่อื่นใดตามวรรคหนึ่งเพื่อการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กนั้น ให้กระทำได้มีกำหนดระยะเวลาไม่เกินเจ็ดวัน แต่ถ้ากรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ของเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานอัยการจะยื่นคำร้องขอต่อศาลตามมาตรา 92 เพื่อมีคำสั่งขยับระยะเวลาออกไปไม่เกินสามสิบวันก็ได้

มาตรา 43 กรณีที่บิดามารดา ผู้ปกครองหรือญาติของเด็กเป็นผู้กระทำทารุณกรรมต่อเด็ก ถ้ามีการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำผิดและมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ถูกฟ้องนั้นจะกระทำทารุณกรรมแก่

เด็กนั้นอีก ก็ให้ศาลมีอำนาจกำหนดมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยผู้หนึ่งหรือห้ามเข้าเขตกำหนด เพื่อมิให้กระทำการดังกล่าวและสั่งให้ผู้หนึ่งทำทัณฑ์บนไว้ตามมาตรา 46 แห่งประมวลกฎหมายอาญาด้วยก็ได้

กรณีที่ไม่มีการฟ้องคดีอาญาแต่มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการกระทำทารุณกรรมแก่เด็กอีก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือพนักงานอัยการยื่นคำขอต่อศาลตามมาตรา 92 เพื่อออกคำสั่งแม่ไปกระทำการดังกล่าว โดยกำหนดมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยและเรียกประกันทัณฑ์บนด้วยก็ได้

ในกรณีตามบทบัญญัติในวรรคก่อนและวรรคสอง หากศาลเห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อคุ้มครองเด็กมิให้ถูกระทำการทารุณกรรมอีก ศาลจะออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมผู้ซึ่งเชื่อว่าจะกระทำการทารุณกรรมแก่เด็กมาขังไว้ มีกำหนดไม่เกิน 1 เดือนก็ได้

การพิจารณาออกคำสั่งหรือการเรียกประกันทัณฑ์บนตามบทบัญญัติในวรรคก่อน ให้ศาลคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

มาตรา 44 เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ดำเนินการตามมาตรา 26 ถ้าเห็นว่าจำเป็นต้องคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กก็ให้เสนอประวัติพร้อมความเห็น ไปยังอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาสั่งให้ใช้วิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็กนั้น

ไม่ว่ากรณีใด ๆ การใช้วิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กนั้นเป็นสำคัญ

มาตรา 45 กรณีเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจดำเนินการหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็กหรือสภาพความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความเป็นอยู่ การเลี้ยงดู อุปนิสัยและความประพฤติของเด็ก หากเห็นจำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ก็ให้ดำเนินการตามหมวด 4 ถ้าเห็นว่ายังไม่สมควรส่งตัวเด็กไปยังสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู ก็ให้มอบตัวเด็กนั้นแก่บิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลใดที่ยินยอมรับเด็กนั้นไปปกครองดูแล โดยจะวางข้อกำหนดป้องกันมิให้เด็กมีความประพฤตินิสัยหรือเสี่ยงต่อการกระทำผิด โดยมีการแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กนั้นตามมาตรา 67 หรือไม่ก็ได้ และจะวางข้อกำหนดให้บิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือบุคคลที่รับเด็กนั้นไปปกครองดูแล ต้องปฏิบัติข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ดังต่อไปนี้ก็ได้

(1) ระมัดระวังมิให้เด็กเข้าไปในสถานที่หรือห้องที่ใดอันจะจูงใจให้เด็กประพฤตินิสัยไม่สมควรแก่วัย

(2) ระมัดระวังมิให้เด็กออกนอกสถานที่อยู่อาศัยในเวลากลางคืน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือไปกับบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ด้วย

- (3) รมั้ดระวังมิให้เด็กคบหาสมาคมกับบุคคลหรือคณะบุคคลที่จะชักนำไปในทางเสื่อมเสีย
- (4) รมั้ดระวังมิให้เด็กกระทำการใดอันเป็นเหตุให้เด็กนั้นประพฤตินเสียบหาย
- (5) จัดให้เด็กนั้นได้รับการศึกษาอบรมตามวัยอันควร
- (6) จัดให้เด็กนั้นได้ประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสติปัญญาและความสามารถของตน

หากเป็นที่ปรากฏชัดว่าบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้รับเด็กไว้ปกครองดูแลไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดที่รับรองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ได้ก็ให้นำบทบัญญัติตามมาตรา 36 วรรคแรกมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 46 วิธีการดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก นอกจากที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ให้ เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 6

สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและสถานพัฒนาและฟื้นฟู

มาตรา 47 สถานรับเลี้ยงเด็กเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้หรือ กฎหมายอื่น หรือได้รับอนุญาตให้จัดตั้งจากอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีผู้ปกครองสวัสดิภาพ เป็นผู้ปกครองดูแลและบังคับบัญชา

มาตรา 48 ให้อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการและคณะกรรมการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กจังหวัด กำกับดูแลกิจการของสถานรับเลี้ยงเด็ก การดำเนินกิจกรรมของสถานรับเลี้ยงเด็กต้องอยู่ภายใต้บังคับระเบียบที่กำหนด โดยอธิบดี ไม่ว่ากรณีใด ๆ การดำเนินกิจการของสถานรับเลี้ยงเด็กต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของ เด็กเป็นสำคัญ

มาตรา 49 สถานแรกรับเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือได้รับอนุญาตให้จัดตั้งจากอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีผู้ปกครองสวัสดิภาพเป็นผู้ปกครอง ดูแลและบังคับบัญชา

มาตรา 50 ให้อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการ และคณะกรรมการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กจังหวัด กำกับดูแลกิจการของสถานแรกรับ

มาตรา 51 ให้สถานแรกรับมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รับตัวเด็กที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพไว้เพื่อทำการ ประเมินเด็กและครอบครัวและวินิจฉัยกำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กแต่ละราย ถ้าจำเป็นอาจจะรับตัวเด็กไว้ปกครองดูแลชั่วคราวก็ได้แต่ต้องไม่เกินกว่า 3 เดือน

(2) ทำหน้าที่สืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพและฐานะของเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ รวมทั้งของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็กนั้น รวมทั้งมูลเหตุที่ทำให้เด็กตกอยู่ในสภาวะจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ เพื่อรายงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(3) จัดให้มีการตรวจสุขภาพกายและสุขภาพจิต พร้อมทั้งดำเนินการรักษาเยียวยาแก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล

(4) จัดที่พักอาศัย ที่หลับนอน และอาหารให้แก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลให้ถูกสุขอนามัยและเพียงพอ

(5) จัดการศึกษา การกีฬาและนันทนาการให้แก่เด็กที่อยู่ระหว่างปกครองดูแลให้เหมาะสมกับวัยและสภาพของเด็กแต่ละคน

(6) จัดส่งเด็กที่ได้ดำเนินการตาม (1) และ (2) ไปยังสถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู โรงเรียนหรือสถานที่อื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ในการสงเคราะห์ หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กให้เหมาะสมกับวัยและสภาพของเด็กแต่ละคน

(7) กรณีไม่สมควรจัดส่งเด็กไปยังสถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู โรงเรียนหรือสถานที่อื่นใดตาม (6) ให้มอบตัวเด็กแก่บิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เหมาะสมและยินยอมรับเด็กไว้อุปการะเลี้ยงดู ในกรณีเช่นนี้ ถ้าเห็นสมควรผู้ปกครองสวัสดิภาพอาจยื่นคำขอให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กนั้นตามมาตรา 67

(8) ให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่รับเด็กนั้นไปปกครองดูแล ในกรณีที่เด็กจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ

ให้สถานแรกรับหาทางดำเนินการให้เด็กสามารถกลับไปอยู่กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองก่อน การจัดให้เด็กไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟูหรือโรงเรียนหรือสถานที่อื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ในการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพนั้น ให้ดำเนินการเป็นวิธีสุดท้าย

มาตรา 52 สถานสงเคราะห์เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือได้รับอนุญาตให้จัดตั้งจากอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีผู้ปกครองสวัสดิภาพเป็นผู้ปกครองดูแลและบังคับบัญชา

มาตรา 53 การดำเนินกิจการของสถานสงเคราะห์ให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดโดยอธิบดี และให้อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการและคณะกรรมการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กจังหวัด กำกับดูแลกิจการของสถานสงเคราะห์

มาตรา 54 ห้ามมิให้สถานสงเคราะห์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ปฏิเสธการรับเด็กที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพไว้อุปการะเลี้ยงดู

มาตรา 55 สถานสงเคราะห์มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ปกครองและอุปการะเลี้ยงดูเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์
- (2) สืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพและฐานะของเด็กรวมทั้งของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งเด็กนั้นอาศัยอยู่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการสงเคราะห์และอบรมเด็ก เว้นแต่กรณีที่ได้ถูกส่งมาจากสถานแรกรับซึ่งมีรายงานการสืบเสาะและพินิจแล้ว อาจงดการสืบเสาะและพินิจก็ได้
- (3) จัดที่พักผ่อน หลับนอนและอาหารให้ถูกสุขอนามัยและเพียงพอโดยให้แยกเด็กชายหญิง อยู่ต่างหากจากกัน
- (4) จัดให้มีการตรวจสุขภาพกายและสุขภาพจิต พร้อมดำเนินการรักษาพยาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล และจัดบริการแนะนำให้คำปรึกษาแก่เด็กด้วย
- (5) จัดการศึกษา อบรม สั่งสอนและฝึกหัดอาชีพแก่เด็กระหว่างที่อยู่ในความปกครองดูแลของสถานสงเคราะห์ ให้เหมาะสมกับสภาพและวัยของเด็กแต่ละคน
- (6) จัดบริการแนะนำให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือแก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กเคยอยู่ในความปกครองหรืออุปการะเลี้ยงดูตามที่เห็นสมควร
- (7) สอดส่องและติดตามให้คำแนะนำปรึกษาหรือช่วยเหลือแก่เด็กที่ออกจากสถานสงเคราะห์ ไปแล้ว ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์มิให้กลับไปสู่สภาพเดิม

การประเมินเด็กและครอบครัวและการดำเนินการใด ๆ ตามมาตรานี้ ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

มาตรา 56 สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือได้รับอนุญาตให้จัดตั้งจากอธิบดี หรือผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีผู้ปกครองสวัสดิภาพเป็นผู้ปกครองดูแลและบังคับบัญชา

มาตรา 57 การดำเนินกิจการของสถานคุ้มครองสวัสดิภาพให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และให้อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการและคณะกรรมการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กจังหวัด กำกับดูแลกิจการของสถานคุ้มครองสวัสดิภาพ

มาตรา 58 สถานคุ้มครองสวัสดิภาพมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ปกครองดูแลและอุปการะเลี้ยงดูเด็กที่อยู่ในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพ
2. ให้การศึกษา อบรมและฝึกอาชีพแก่เด็กที่อยู่ในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพ
3. แก้ไขความประพฤติ บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจแก่เด็กที่อยู่ในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพ
4. สอดส่องและติดตาม ให้คำแนะนำปรึกษาหรือช่วยเหลือแก่เด็กที่ออกจากสถานคุ้มครองสวัสดิภาพไปแล้ว

มาตรา 59 สถานพัฒนาและฟื้นฟูเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นหรือได้รับอนุญาตให้จัดตั้งจากอธิบดี หรือผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีผู้ปกครองสวัสดิภาพเป็นผู้ปกครองดูแลและบังคับบัญชา

มาตรา 60 การดำเนินกิจการของสถานพัฒนาและฟื้นฟูให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และให้อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการและคณะกรรมการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กจังหวัด กำกับดูแลกิจการของสถานพัฒนาและฟื้นฟู

มาตรา 61 ให้สถานพัฒนาและฟื้นฟูมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รับผิดชอบที่ต้องได้รับการบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพด้านร่างกายหรือจิตใจไว้ปกครองดูแล
- (2) ทำการประเมินเด็กและครอบครัวเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและฟื้นฟูเด็กแต่ละราย
- (3) จัดการศึกษา ฝึกอบรม สั่งสอน บำบัดรักษา แนะนำ และฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจให้เหมาะสมแก่เด็กแต่ละคนที่อยู่ระหว่างการปกครองดูแล

มาตรา 62 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว ให้ถือว่าผู้ปกครองสวัสดิภาพเด็กเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 63 การจัดตั้ง การยุบเลิก การยื่นคำขอรับอนุญาตและการอนุญาตให้จัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและสถานพัฒนาและฟื้นฟูจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่มีอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจกำกับดูแลกิจการของสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและสถานพัฒนาและฟื้นฟู

มาตรา 64 ให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและสถานพัฒนาและฟื้นฟู ความเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 65 ห้ามมิให้สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและสถานพัฒนาและฟื้นฟู ดำเนินกิจกรรมในลักษณะแสวงหากำไรในเชิงธุรกิจ

มาตรา 66 ห้ามมิให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพ เจ้าหน้าที่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและสถานพัฒนาและฟื้นฟู ทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ ฆาปนตี กักขังหรือทอดทิ้งหรือลงโทษโดยวิธีการรุนแรงประการอื่น อันเป็นการกระทำที่ทารุณโหดร้ายแก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล

หมวด 7

ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

มาตรา 67 ในการดำเนินการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติกแก่เด็ก ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ถ้าเห็นว่ามีเหตุสมควรก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำขอต่ออธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดให้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลใด ๆ ที่สมัครใจและมีความเหมาะสมเป็นผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กนั้น โดยจะกำหนดให้สถานที่ที่อยู่อาศัยของเด็กอยู่ในควบคุมดูแลของผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กด้วยหรือไม่ก็ได้

กรณีเด็กที่พ้นจากความปกครองดูแลของสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและสถานพัฒนาและฟื้นฟู ถ้ามีเหตุผลสมควรเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กนั้น ก็ให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพยื่นคำขอต่ออธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดให้ตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลใด ๆ ที่สมัครใจและมีความเหมาะสมเป็นผู้คุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กนั้นก็ได้

การแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กให้มีระยะเวลาคราวละไม่เกินสองปี

มาตรา 68 ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เชื่อมเขียนและให้คำแนะนำปรึกษาแก่เด็กที่อยู่ในการกำกับดูแล รวมทั้งมีอำนาจแนะนำตักเตือนเกี่ยวกับเรื่องความประพฤติ การศึกษาและการประกอบอาชีพ

(2) เชื่อมเขียนและให้คำแนะนำปรึกษาแก่บิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยเกี่ยวกับเรื่องการอบรมสั่งสอนและเลี้ยงดูเด็กที่อยู่ในการกำกับดูแล

มาตรา 82 เงินกองทุนตาม มาตรา 80 ให้เป็นของกรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา 83 เงินกองทุนให้ใช้จ่ายในการสงเคราะห์ คຸ້ມຄອງสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กตามพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบหรือวิธีการใช้จ่ายเงินกองทุนให้กำหนดโดยกฎกระทรวงด้วยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ให้รัฐมนตรี อธิบดี และคณะกรรมการเป็นผู้ควบคุมและกำกับการหารายได้เข้ากองทุนรวมทั้งการใช้จ่าย

หมวด 10

บทกำหนดโทษ

มาตรา 84 ผู้ใดดำเนินกิจการสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคຸ້ມຄອງสวัสดิภาพหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู ความมาตรา 9 โดยมีได้รับอนุญาต หรือไปอนุญาต ถูกเพิกถอนหรือหมดอายุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ได้ยื่นคำขออนุญาตภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด หรือยื่นคำขอต่อใบอนุญาตภายในกำหนด ให้ความผิดตามวรรคแรกเป็นอันระงับไป

มาตรา 85 ผู้ใดกระทำการหรือดำเนินงานใดในลักษณะเดียวกับสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคຸ້ມຄອງสวัสดิภาพหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู ผู้ปกครองสวัสดิภาพ ความมาตรา 9 โดยมีได้รับแต่งตั้งตามมาตรา 47 มาตรา 49 มาตรา 52 มาตรา 56 มาตรา 59 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 86 ผู้ใดเป็นเจ้าของหรือผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานที่ใดตามมาตรา 9 ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวง หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งได้ดำเนินการแก้ไขหรือปฏิบัติตามคำแนะนำของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ความผิดตามวรรคแรกเป็นอันระงับไป

มาตรา 87 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 28 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 88 ผู้ใดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ทำรายงานเกี่ยวกับตัวเด็กอันเป็นเท็จหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 32 มาตรา 41 มาตรา 42 มาตรา 44 และมาตรา 69 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 29 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 89 ผู้ใดขัดขวางไม่ยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรา 26 (1) หรือ (5) หรือไม่ยอมไปให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อถูกเรียกโดยชอบตามมาตรา 26 (3) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติตามมาตรา 26 (3) หรือส่งเอกสาร โดยรู้ข้อความเป็นเท็จหรือไม่ยอมส่งเอกสารแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อถูกเรียกให้ส่งตามมาตรา 26 (4) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้ให้ถ้อยคำกลับให้ข้อความจริงในขณะที่ให้ถ้อยคำยังไม่เสร็จสิ้นก็ให้ความผิดเป็นอันระงับไป

มาตรา 90 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดในการคุ้มครองความปลอดภัยตามมาตรา 43 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 91 ผู้ใดกระทำการใด ๆ อันเป็นทางให้นักเรียนหรือนักศึกษาฝ่าฝืนบทบัญญัติตามมาตรา 71 หรือไม่อำนวยความสะดวกตามมาตรา 79 มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 92 ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในจังหวัดนั้นยังมีได้จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวหรือแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวขึ้นในศาลจังหวัด ให้ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัตินี้และให้นำวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวมาใช้ในศาลจังหวัดโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

มาตรา 93 ให้สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับเด็ก สถานสงเคราะห์เด็กและสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กของหน่วยราชการหรือของเอกชน ที่ได้รับอนุญาตตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 ที่ดำเนินกิจการอยู่จนถึงวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีฐานะเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ และสถานคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 94 บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งที่ออกโดย
อาศัยอำนาจตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 และ
ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515 ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราช-
บัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะ
มีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

3) จัดทำรายงานเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของเด็กและของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ด้วย เพื่อเสนออธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด พนักงานเจ้าหน้าที่ สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู คณะกรรมการหรือคณะกรรมการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กจังหวัด แล้วแต่กรณีเพื่อให้มีการดำเนินการต่อไป

มาตรา 69 ห้ามมิให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพหรือผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เปิดเผยชื่อตัว ชื่อสกุล หรือข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับตัวเด็ก บิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ด้วย ในลักษณะที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณหรือสิทธิประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งของเด็ก บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ด้วย

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาหรือบุคคลอื่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และได้ล่วงรู้ข้อมูลดังกล่าวเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วย โดยอนุโลม

ห้ามมิให้ผู้ใดเผยแพร่หรือทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลที่เปิดเผยโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่ว่าโดยวิธีผ่านสื่อประเภทใด

หมวด 8

การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา

มาตรา 70 ให้โรงเรียนและสถานศึกษาจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความปลอดภัยและความรับผิดชอบ ต่อสังคมให้แก่นักเรียนและนักศึกษา ตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 71 นักเรียนและนักศึกษาต้องประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของ โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตนกำลังศึกษาอยู่ ต้องแต่งกายหรือแต่งเครื่องแบบตามระเบียบของ โรงเรียนและสถานศึกษาหรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง นักเรียนและนักศึกษาต้องไม่แต่งกายหรือประพฤติไม่สมควรแก่วัยหรือไม่เหมาะสมแก่สภาพของนักเรียนและนักศึกษา ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 72 นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 71 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีอำนาจปฏิบัติการตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด และมีอำนาจนำตัวไปมอบแก่ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าสถานศึกษาของนักเรียน นักศึกษานั้น เพื่อดำเนินการสอบสวนและอบรมสั่งสอนหรือลงโทษตามระเบียบ ในกรณีที่ไม่สามารถนำตัวไปมอบได้จะแจ้งด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้

เมื่อได้อบรมสั่งสอน หรือลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาแจ้งให้ผู้ปกครองว่ากล่าวตักเตือนหรือสั่งสอนเด็กอีกชั้นหนึ่ง

การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกระเบียบเพื่อให้โรงเรียนหรือนักศึกษาหรือสถานศึกษาหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอน

มาตรา 73 นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 71 เป็นครั้งที่สอง ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาสั่งลงโทษตามระเบียบ และแจ้งให้ผู้ปกครองมาให้สัญญาว่าจะอบรมสั่งสอนและควบคุมนักเรียนหรือนักศึกษานั้นมิให้ฝ่าฝืนเช่นนี้อีก

มาตรา 74 ถ้าผู้ปกครองไม่มาหรือไม่ให้สัญญาว่าจะอบรมสั่งสอนและควบคุมนักเรียนหรือนักศึกษาตามมาตรา 72 หรือนักเรียน นักศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 71 เป็นครั้งที่สาม โรงเรียนหรือสถานศึกษาอาจส่งตัวนักเรียนหรือนักศึกษาพร้อมทั้งรายงานการลงโทษที่แล้มาไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมวด 4 เพื่อพิจารณาคำเนิการตามมาตรา 32 หรือเรียกผู้ปกครองมาว่ากล่าวตักเตือนหรือเรียกประกันทัณฑ์บนว่าจะปกครองดูแลมิให้นักเรียนหรือนักศึกษาฝ่าฝืนเช่นนี้อีก โดยอาจกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา 75 นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 71 เป็นครั้งที่สี่หรือกรณีผิดประกันทัณฑ์บนที่ให้ไว้ตามมาตรา 74 โรงเรียนหรือสถานศึกษาอาจส่งตัวไปยังผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานแรกรับหรือสถานสงเคราะห์แห่งใดแห่งหนึ่ง เพื่อทำการประเมิณนักเรียนหรือนักศึกษานั้นและครอบครัว และให้การสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมต่อไป

มาตรา 76 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา ดังนี้

- (1) สอบถามครู อาจารย์ หรือหัวหน้าสถานศึกษา เกี่ยวกับความประพฤติ การศึกษานิสัยและสติปัญญาของนักเรียนหรือนักศึกษาที่ประพฤติตนฝ่าฝืนมาตรา 71
- (2) เรียกให้ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ หรือหัวหน้าสถานศึกษาที่นักเรียนหรือนักศึกษานั้นกำลังศึกษาอยู่มารับตัวนักเรียนหรือนักศึกษา เพื่อว่ากล่าวอบรมสั่งสอนต่อไป
- (3) ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองในเรื่องการอบรมและสั่งสอนนักเรียนหรือนักศึกษา
- (4) เรียกผู้ปกครองมาว่ากล่าวตักเตือน หรือให้ทัณฑ์บนว่าจะปกครองดูแลมิให้นักเรียนหรือนักศึกษาประพฤติตนฝ่าฝืนมาตรา 71 อีก โดยกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี
- (5) สอดส่องดูแลรวมทั้งรายงานต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลหรือแหล่งที่ชักจูงนักเรียน นักศึกษาให้ประพฤติในทางมิชอบ
- (6) ประสานงานกับผู้บริหาร โรงเรียน สถานศึกษา ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามหมวดนี้

มาตรา 77 ถ้าการฝ่าฝืนมาตรา 71 เกิดขึ้นในบริเวณโรงเรียนหรือสถานศึกษาซึ่งนักเรียนหรือนักศึกษากำลังศึกษาอยู่ ให้ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าของสถานศึกษาดำเนินการตามมาตรา 72 มาตรา 73 มาตรา 74 หรือมาตรา 75 ตามลำดับแล้วแต่กรณี

มาตรา 78 นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 71 และเป็นพฤติกรรมที่ร้ายแรงหรือมีแนวโน้มให้นักเรียนหรือนักศึกษาประพฤติชั่ว ให้ปฏิบัติตามมาตรา 74 หรือมาตรา 75 โดยอนุโลมการฝ่าฝืนมาตรา 71 ซึ่งมีพฤติกรรมที่ร้ายแรงหรือมีแนวโน้มให้ประพฤติชั่วให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 79 ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียนหรือนักศึกษา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ เพื่อทำการตรวจสอบการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามดังกล่าวได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่หรือยานพาหนะ หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

ในการปฏิบัติตามหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ ทั้งนี้ บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 9

กองทุนสงเคราะห์ คู่ครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก

มาตรา 80 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรียกว่า "กองทุนสงเคราะห์ คู่ครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก" เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการสงเคราะห์ คู่ครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติของเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ คู่ครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติ รวมทั้งครอบครัวของเด็กนั้นด้วย

มาตรา 81 กองทุนประกอบด้วย

- (1) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (2) เงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้หรือเงินประกันที่ตนที่ค้ำประกันตามพระราชบัญญัตินี้
- (3) เงินค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัตินี้
- (4) เงินที่ได้รับจากการบริจาคหรือเงินอุดหนุนอื่น ๆ
- (5) ดอกผลหรือผลประโยชน์ของกองทุน

ประวัติผู้เขียน

นางสาวปฐมภรณ์ ข่ายสุวรรณ เกิดวันที่ 18 กรกฎาคม 2517 ที่อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2538 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2540 ปัจจุบันทำงานที่บริษัทที่ปรึกษากฎหมายและภาษีอากรไพร์ชวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส จำกัด

